

DARBININKAS

LVI NO. 78 SECOND-CLASS KETVIRTADIENIS - THURSDAY, GRUODIS - DECEMBER 9, 1971 910 WILLOUGHBY AVE. BROOKLYN, N. Y. 11221 10 CENTU

DĖL SOVIETŲ VETO S. TARYBA NEGALI SUSTABDYTI

Tretysis Indijos-Pakistano karas plėtojasi ir giliai.

Prasidėjęs Indijos-R. Pakistano pasienyje, veik dvi savaites Indijos maskuotas kaip gynimasis nuo iš R. Pakistano Indijos pusės šaudančios artilerijos, savaitė baigiantis išvirsto į atvirą karą. Jį pradėjo Indija per eito šeštadienio įsakymu savo karo vadui visomis turimomis jėgomis įsiveržti į R. Pakistaną ir priversti kapituliuoti ten esančią Pakistano kariuomenę. Operacijoje dalyvauja Indijos armija su visais priedais, aviacija ir karo laivynas. Indijos parlamentas su ovacijomis priėmė šį premjerės Indiros Gandhi pranešimą ir suteikė vyriausybei nepaprastus įgaliojimus vesti karą iki pergalės.

Armija turi daugiausiai darbo, nes R. Pakistano plotai dideli. Jai padeda Indijoje partizaniniam karui paruošti jauni pakistaniečiai-bengaliečiai, į kurių tarpą vėliausiu laiku buvo įmaišyta Indijos karių su bengaliečių ženkais.

Indijos aviacija veikia rytuose ir vakaruose — rytuose ruošia kelių gilyn į R. Pakistaną slenkančioms Indijos kolonomis, gi vakaruose bombarduoja Pakistano aerodromus, uostus, strateginius kelius ir saugoja erdvę nuo Pakistano aviacijos.

Indijos laivynas patruliuoja rytų ir vakarų Pakistano vandenimis, kad sutrukdytų pagalbos

— Abiejų Vokietijų derybininkai praneša, kad jie jau susitarė dėl priedo, kuris turi būti pridėtas prie Keturių pagrindinio susitarimo dėl naujojo Berlyno statuso. Dar liko užkliuęs R. Vokietijos susitarimas su V. Berlynu dėl vizų išdavimo. Nesutarimas atsirado dėl trijų žodžių sakinio redakcijos.

Trudeau Washington

Pierre Trudeau

— Kanados premjeras Trudeau pirmadienį Washingtonė tarėsi su prez. Nixonu ryšium su jo pasirengimu kelionei į Pakistaną ir Maskvą.

Is naminių reikalų Kanados premjeras atsivežė visus rūpesčius, kurie pradeda krautis pridėjus 10 proc. priedą prie dabartinio mūto Amerikos naująją ūkio politiką rugpjūčio 15 pradėdant. Kadangi Kanados - JAV metinis apsikeitimas prekėmis siekia iki 10 bil. dol. vienoje ir kitoje pusėje, tai atsiradę sunkumai yra taisyti abiejų šalių.

Vienu pasimatymu tie reikalai nesutvarkomi, todėl abi pusės tuo tarpu siekia tik pirmojo žingsnio — kad pirmasis pasitarimas surastų draugišką ir lankstų būdą prie reikalo prieiti. Toliau turėtų estafetę perimti ūkinių ekspertų komisijos.

INDIJOS-PAKISTANO KARO. — Indija pripažino

Bangla Desh vyriausybė

G. Bush

suteikimą R. Pakistane esančiai kariuomenei.

Pakistano kariuomenė iki vakar dienos dar tebelaikė savo atamos taškus tarp Indijos ir

R. Pakistano, bet šiuo metu juos jau puldinėja Indijos kariuomenė. Is vakarinės krasto d. i. es Pakistano kariuomenė yra keliose vietose peržengusi Indijos sieną ir taiko į Indijos okupuotą Kašmirą, dėl kurio Indija jau dukart su Pakistanu kariavo.

Diplomatinis karas Amerikos, Belgijos, Japonijos ir kitų iniciatyva pereito šeštadienio naktį pradėtas J. Tautų Saugumo Taryboje. Po ilgos Indijos atstovo kalbos, visais būdais maskuojančios Indijos tikslus ir visą kaltę priskiriant Pakistanui,

trumpą kalbą pasakė ir rezoliuciją teikė JAV ambasadorius G. Bush. Pagrindinis pasiūlymas buvo šis: raginti šalis tuojau nutraukti karo veiksmus ir karinius dalinius sugrąžinti į savo teritorijas.

Sovietų ambasadorius Malikas balsavo prieš tą rezoliuciją, tai reiškia ją vetavo. Tuo ir pasibaigė tuo tarpu Amerikos ir kitų pastangos sustabdyti karą ir pasirinkti ginčui sutvarkyti kultūringesnį būdą. Uz Amerikos rezoliuciją balsavo še Saugumo Tarybos nariai: JAV, Kinija, Argentina, Belgija, Burun-

NAUJI METODAI AMERIKŲ SANTYKIUOSE

JAV santykiai su P. Amerika yra gerokai susijaukę. Priešacijų buvo daug, bet ne visos primestinos tik šiauriniame kontinente galui.

Geriausiais buvo užsiangažavęs prezidentauti pradėjęs prez. J. Kennedy, nes pats per didelį P. Amerikos gabalą pervaziavęs skelbė minioms šaukiant, kad šiaurėje gyvenęs brolis ateis su didele pagalba P. Amerikos žmonijai ūkinei ir socialinei gerovei pakelti. Is to nieko didesnio neišėjo, nes realybė toli atsiliko nuo retorikos burbulų.

I tą tarpą atėjo tarptautinis komunistų sąmokslas. Jis sukatalogavo visas amerikiečių P. Amerikoje darytas klaidas ir jas keleriopai padidinęs beveik pajėgė įtikinti milijonus P. Amerikos skurdžių, kad jų neturto priežastis yra S. Amerikos kapitalistai ir jiems tarnaujanti jų pačių kapitalistų grupė. Ir taip be grynai partinių ar luominų revoliucijų P. Amerikoje pradėjo rodytis ir socialinės. Kuboje įsitvirtino labiau maskvinio tipo tvarka, Čilėje pradeda masinės reformos ir aiškesnė sistema dar nesusidėstė, bet komunistai gali jas įgyvendinti pasukti. Idomiausias bandymas yra prasidėjęs Peru valstybėje, kur jos vadai is principo atsisrobo nuo marksizmo ir komunizmo ir savo reformomis bei metodais labai panašūs į kairiųjų krikšč. demokratų grupę.

Vėl pabrangs susisiekimas

Nuo sausio 1 važinėjimas N. Y. susisiekimo priemonėmis (traukiniukais ir autobusais) vėl pabrangsis 5 ct. — ir taip paliksias dvejis metus, žinoma, jeigu gub. Rockefellerio planas busias priimtas. Tam ir kitiems nepaprastais reikalams sutvarkyti New Yorko valstijos seimelis kviečiamas susirinkti į specialią sesiją gruodžio 27. Kadangi šių metų valstijos biudžetas yra su didele skyde, tai bus svarstomi tik tie klausimai, kurie rišasi su tos skylės užkūsimu. Numatomi nauji mokesčiai ir visokių programų finansavimo apkarpymas. New Yorko miestas negaus tiek pinigų, kurie buvo numatyti duoti prieš metus valstijos biudžetą svarstant. Namie likę New Yorko miesto pareigūnai pradėjo švaistytis kaltinimais, bet paties mero Lindsay nėra mieste, nes jis važinėja tirdamas nuotaikas, ar jam verta bandyti muštis į prezidentūrą.

R. Finch

Prez. Nixonas permai bandė megzti ryšį su P. Amerika per gub. Rockefellerio misiją, bet ji daugiau pietiečius suerzino, negu nuramino. Šįmet bandomas kitas metodas — kalbėti ne su visais urmu, bet su kiekvienu atskirai. Lapkričio vidury prez. Nixono patarėjas Finch tyliai aplankė 6 valstybes: Ekvadorą, Peru, Argentiną, Braziliją, Hondurą ir Meksiką. Ir kiekvienai vietai buvo skirtas kitas reikalas.

Peru sostinėje pasirašyta sutartis dėl 31 mil. dol. paskolos garantijų. Pinigai skiriami statyti namams 1970 žemės drabėjimo nusiaubtoje vietoje. Hondurui grąžintos dvi mažos Gulbių saliuokės Karibų jūroje (plotas 3 kv. mylios) atitinkamos sutarties pasirašymas. Amerikai tai niekam nereikalingas žemės gabalas, bet Hondurui toji diena buvo labai džiaugsmingas įvykis. Argentinoje ir Brazilijoje buvo susipažinta su projektais, kuriems finansuoti prašoma ilgalaikių paskolų. Santykius su Ekvadoru, Peru ir Čile kasmet sudrumsčia Amerikos žvejybos laivų grobimas, nes tos valstybės teritoriniais vandenimis savinasi 200 mylių platumo pajūrio juosta. Išsikalbėjus sutarta pradėti tuo reikalu derybas abiem pusėm priimtinam sprendimui surasti. Rezultatai rodo, kad naujasis reikalų tvarkymo metodas bus daug sėkmingesnis už seniau vartotus.

Maskvos nedrįso užkabinti

— Pasaulio psichiatrų draugijos suvažiavimas, nežūrint is daug kur išvystyto spaudimo, nepajėgė apsispręsti pasmerkti psichiatrijos naudojimą kaip politinės represijos įrankį. Apie šitą Sovietijoje praktikuojamą nusikaltimą suvažiavimą painformavo Sovietų akademiko Sacharovo grupė. Buvo skelbiama, kad tuo reikalu anoniminius laiškas buvęs gautas ir is Lietuvos. Manytina, kad tas reikalas nebus užmirštas, bet surastas rimtas būdas prie jo prieiti ir tokią praktiką pasmerkti.

— Izraelio Golda Meir vėl atvyko Amerikon pasitarimam su prez. Nixonu. Apie pasitarimų turinį nieko nepaskelbta, bet neoficialiai tvirtinama, kad draugystė pasiliko nepažeista. Diskusijos J. Tautų gen. asamblėjoje prasidėjo, bet jau kalbėjęs Egipto užsienio reik. ministras nebuvo labai karingas.

— Varšuvos blokas po pasitarimų kviečia visus suinteresuotus pradėti preliminarinius pasitarimus dėl Europos saugumo konferencijos rėmų nustatymo. Apie karinių pajėgų abipusį sumažinimą vidurio Europoje komunikate nėra nė vieno žodžio. Nato užsienio reikalų ministeriai savo metinius pasitarimus pradeda šią savaitę.

— JAV žvalgybinė organizacija, prezidento patvarkymu, pagrindiniai pertvarkoma. Liečiama sistemos organizacija, darbo procesai ir efektyvumas.

di, Italija, Japonija, Nikaragua, Sierra Leone, Samalija, Sirija. Prieš rankas pakėlė Sov. S-ga ir Lenkija, susilaikė Prancūzija ir Anglija.

Maskvos atstovas todėl balsavo prieš, kad palaike Indijos nusistatymą nesvarstyti to klausimo Saugumo Taryboje, nes tai esąs ne Indijos-Pakistano ginčas, bet Pakistano ginčas su R. Pakistano gyventojais dėl nepriklausomybės gavimo. Anglija nebuvo patogu balsuoti už, nes ginčas buvo sprendžiamas tarp dvejų Britų Bendruomenės narių, Prancūzai, nenorėdami parodyti simpatijos nė vienai pusei, nes to reikalauja jų valstybiniai interesai, pasitenkino sūktu paaiškinimu: girdi, jie žinoję, kad ne visi balsuos už rezoliuciją, todėl nenorėję palaikyti nė vienos pusės. Klasiška prancūzų sūktu moralė!

JAV didžiąją kaltę priskyrė Indijai, Sov. S-ga visu šimtu procentu kaltino Pakistaną, gi sekmadienį paskelbtu komunikatu pranešė pasauliui, kad Indijos-Pakistano karas gresia jos saugumui. Tai reiškia, kad Maskva atskubės su aktyvia pagalba Indijai tuo atveju, jei karo svarstykles pradėtų krypti Pakistano naudai.

P. S. Dėl Sovietų veto nė sekmadienį Saugumo Taryboje negalėjo nieko nutarti.

Rastas sprendimas monetarinei krizei?

Roma. — Dešimties industriinių valstybių finansų ministrų ir centrinių bankų valdytojų pasitarime pereitą savaitę JAV izdo sekretorius Connolly užsiminė, kad JAV doleris galėtų būti formaliai nuvertintas, jeigu antroji pusė atsilieptų į tą mostą priimtinu kompensuojančiu pasiūlymu. Deja, šitame pasitarime antroji pusė konkretaus pasiūlymo nepadarė, nors privaciai šis tas buvę pasakyta. Ir šitas privatus išsitarimas teigiamai atsilieptų ta prasme, kad vėl nutarta susirinkti Washingtonė gruodžio 17-18. Jau buvo keli žinovų prasiitarimai, kad tarptautinės monetarinės krizės sutvarkymas esąs visai arti. Europos pinigų rinkose doleris vėl stipriai krito. Bet gera naujiena, kad V. Vokietija ir Prancūzija apsisprendė padaryti tai, ką ir kituose pasitarimuose dėl monetarinės krizės sutvarkymo veikti sutartinai. Ikiol jų pažiūros ir elgesiai buvo stipriai skirtingi. Išeitų, kad dabar jau visi Bendrosios Rinkos kraštai veiks bendrai derybose su Amerika. To ikiol trūko, todėl niekas nejudėjo pirmyn.

— Tarp 111 milijonų amerikiečių, kurie vairuoja automobilius, esą 10 mil. su neteigiamais vairavimo leidimais.

— Italijos kompartijos vadovybė skelbia, kad ji dabar turi 1,518,415 narių. Per paskutinius trejus metus įstojo 313,585 žmonės. Daugiausia darbininkai.

LAPELIAI "ATAKAVO" SOVIETŲ LAIVUS

Pereitame nr. pirmame puslapy buvo informuota apie gruodžio 2 surengtą dviejų lėktuvų žygį su lapeliais į Sovietų žvejybinius laivus.

Tas žygis buvo aprašytas amerikiečių spaudoje.

Trentono laikraštis "The Evening Times" gruodžio 1 pirmame puslapy pagrindine antrašte "lapeliai turį "bombarduoti" raudonųjų laivus" apie 120 eilučių informacijoje perdavė Gražinos Mažeikienės pateiktas žinias. Jos, kaip "avantiūros spaudos informatorės", buvo papasakota apie visą pasiruošimą, tikslą; suminėta, kad prieš trejetą savaitių buvo kreiptasi į valstybės departamentą, ar tai neimplikuos Amerikos, bet atsakymo nesulaukus, manoma, kad tai nesąs svarbus reikalas. Informatorė pasakė, kad visa operacija atsieisianti apie 2,000 dol.

Salia buvo įdėta nuotrauka A. Mažeikos, kaip "projekto koordinatoriaus".

Tas pats laikraštis gruodžio 2 jau informavo apie įvykdytą žygį. Is pasikalbėjimo su A. Mažeika rašė: "Tik rusai teži- no, ar dramatiškas bombardavimas lapeliais buvo sėkmingas". "Sąlygos buvo blogos. Labai vėjuota ir miglos". Laivai, kuriuos rado, buvo 15-20 mylių nuo Nantucket — pagrindinis laivas ir 4 kiti prie jo.

Antras "misijos" dalyvis Ronald Paegle, kuris su lėktuvu buvo pakilęs is New Bedford (Mažeika is L. Island), sakė, kad misijos tikslas — "padrąsinti jūrininkus, ypačiai lietuvius, latvius, estus, bėgti į Vakarus, ir tam tikslui jiems duodamos kai "kurios instrukcijos". Dėl valstybės departamento Paegle sakėsi, kad valstybės departamento atsakymas jau gautas ir jame esą nurodyta, jog tam tikrais atvejais lėktuvai rizikuoja sulaužyti esamas taisykles. Dėl

to — sakė Paegle — susilaikoma nuo lakūnų pavardžių skelbimo.

Trentonian gruodžio 3 rašė apie įvykdytą žygį is pasikalbėjimo su A. Mažeika. Lapelių metimą Mažeika aiškino kaip "įspėjimą Sovietam, kad laužymas Ženevos konvencijos 33 str. apie bėglių teises nepraeis neatsakytas". Jei lapeliai nesusilauks rusų atsakymo, lietuvių grupė pasiryžusi siekti Jungtinių Tautų pagalbos".

Visi laikraščiai priminė ir apie lietuvių vaikų demonstraciją, numatomą prie Sovietų misijos New Yorkė.

N. Y. Times gruodžio 2 įdėjo 24 eilučių žinią "Sovietų žvejybinių laivai yra lapelių taikynės". Žinia imta is Paegle informacijos. Paegle žymėjo akciją kaip gestą sustiprinti Baltijos jūrininkų moralei, jei "jie norėtų pabėgti". Lapeliai nurodė Jungtinių Valstybių politiką dėl azylų.

Visi informavo, kad tai L. Bendruomenės, Seamen's Education Fund ir Cardinal Mindszenty Foundation paremtas žygis.

KINAI BRANGIAI

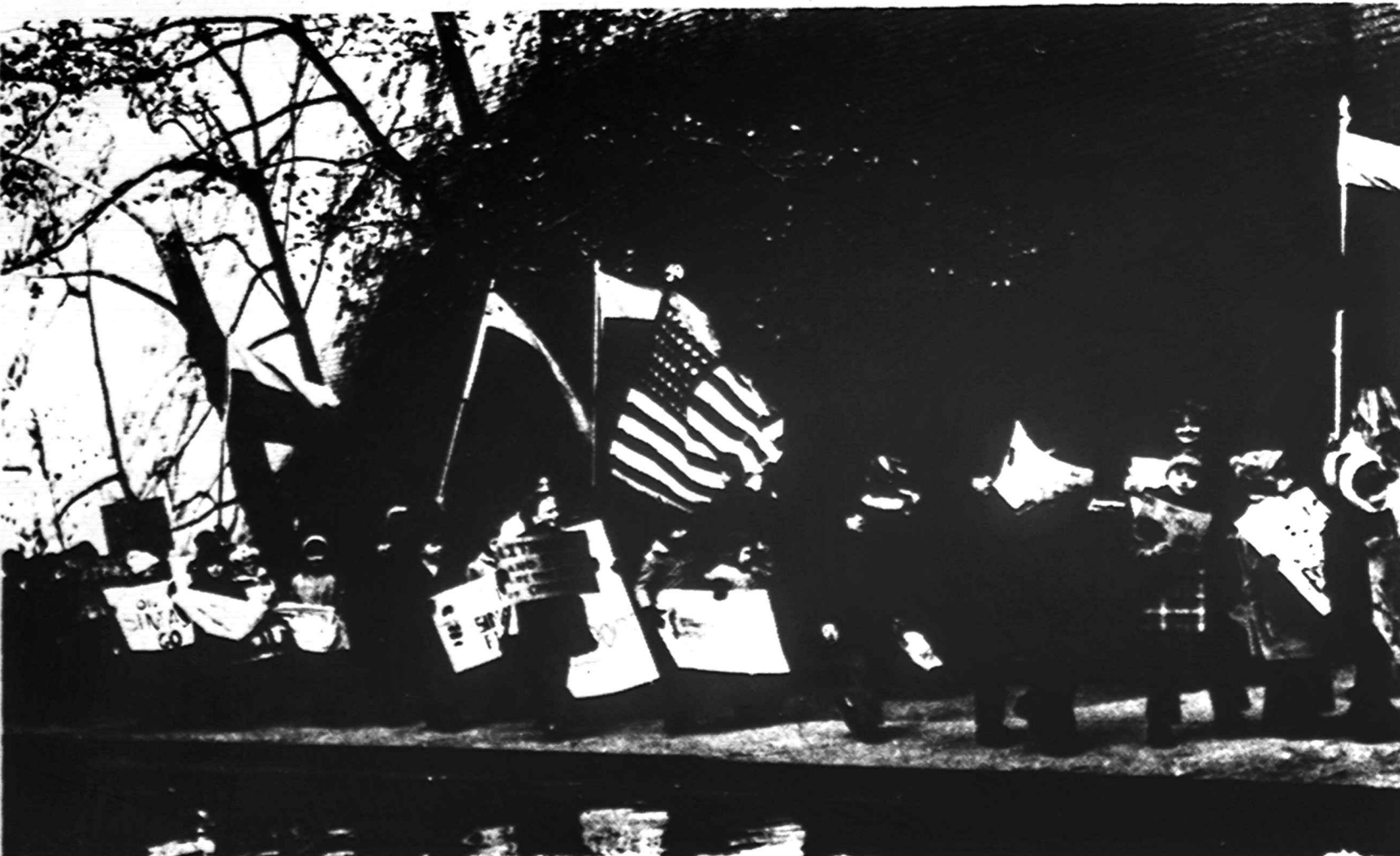
APMOKA KLAIDAS

Tanzanijos-Zambijos geležinkelis, kurio statybą finansuoja ir vykdo Pekino Kinija, ilgėja labai greit. Prie planavimo ir statybos darbų organizavimo dirba 13,000 kinų, todėl ir vietiniai darbininkai spaudžiami pasitempti, nes Kinijos darbininkų tarpe viespatauja geležinė drausmė.

Parusiamųjų žemės darbų neskaitant, per metus nutiesta 313 mylių bėgių. Visos linijos ilgis bus 1,162 mylios. Manoma statybą pabaigti 1974. Tai būtų dviem metais anksčiau, negu planuota.

Kinijos duota paskola yra beprocentinė, darbas yra didžiausias Pekino užsiangažavimas Afrikoje pinigais ir technišku apipavidalinimu. Tokią kainą Pekinas panorėjo mokėti, kad atitaisytų blogą vardą ir prarastą pasitikėjimą Afrikoje. Tai atsitiko tada, kada kinai ir rusai buvo susekti norėję komunizmui pagrobti Kongą, gi vėliau jau vieni kinai buvo susekti beorganizuoją sąmokslą Ghanėje. Po to jie veik visai buvo is Afrikos išvaryti. Dabar vėl pamažu pradėjo grįžti, žinoma, su pakeista elgesio taktika.

— Tarp JAV ir Kinijos komunikacijos ryšiai plečiasi ne savaitėmis, bet dienomis. Ir tai vyksta Pekinui prašant. Remontuojamos senos linijos, statomi naujaisi aparatai. Kinijos misijai prie J. Tautų jau įrengtas teleprinteris, kad turėtų greitą priemonę susisiekti su Pekinu per Sanchajų.

New Yorko ir New Jersey liuanistinių mokyklų vaikai demonstruoja už Simą Kudirką prie Sovietų atstovybės prie Jungtinių Tautų. Nuotr. L. Tamosaičio

MELUOK NERAUSDAMAS — O GAL IR KAS PATIKĖS...

Melais komunizmo tarnai nori nuslopinti šauksmus iš Lietuvos apie tikėjimo ir tikinčiųjų persekiojimus

Vis dažniau prasiveržia į Vakarų žinioms apie tikėjimo persekiojimą Lietuvoje. Komunistai susirūpino tuos balsus nuslopinti ir pasaulio opinijoje sudaryti įspūdį, kad Lietuvoje tikėjimas laisvas, Bažnyčia laisva, tikintieji laisvi eiti į bažnyčią, pirkti ir skaityti religinę literatūrą. Sąžinės laisvė esanti didesnė nei nepriklausomoje Lietuvoje. Net ir bažnyčios gražiau papuostos...

Komunistų, tur būt, pasitikiama žinoma taisyklė: meluok, meluok, vis kas nors liks; o juo grubesnis melas, juo jis daros patikimesnis.

Melu pridengti tiesą — tokį uždavinį turi ir 1971 Lietuvos išleista 32 puslapių knygelė "Religion in Lithuania"; išleista gražiam popieriui su spalvotomis ir nespaltuotomis bažnyčių, bažnyčių iškilnių, vyskupų, seminarijos profesorų bei klierikų nuotraukomis.

Knygelė anglų kalba — taigi skirta turistams ar kitiems užsieny, kurie apie padėtį nenusimano ir jiems duodamas žinias priima iš naivumo kaip gryną pinigą, kaip tai nutiko su Belgijos senato pirmininku Paul Strey, kai jis lankėsi Lietuvoje.

Komunistinės propagandos gamintojai įpratę ir rutiną piešti dviem spalvomis: ruožai, kas komunistiška, juodai, kas nekomunistiška.

Ir šios knygelės autorius negalėjo išvengti tos rutinos. Nors įžangoje pasisakė, kad knygelės tikslas "supažindinti skaitytoją su dabartine Romos katalikų bažnyčios ir tikinčiųjų padėtimi Tarybų Lietuvoje", bet kaip tas dabarties vaizdas atrodys pakankamai ruožas, jei šalia nebus parodytas juodas praeities vaizdas. Dėl to knygelė pradeda kalbą apie Bažnyčios ir kunigų ėjimą su turtingaisiais, apie jų materialines privilegijas ir turtus ligi bolševikams okupavus, kalba net per 17 puslapių, o tai dabartinei padėčiai beliko tik 14 pslp.

Dabarties vaizdą "surašavinti" reikia faktus suklustoti. Klastai vartoja įprastinį trušką; pasakyti tiesos dalį, kita dalį nutylėti. Keletas pavyzdžių tam triukui iliustruoti:

Rašo: konstitucija atskyrė Bažnyčią nuo Valstybės, ir Valstybė į Bažnyčios vidaus reikalus nesikiša.

Nutylėti, kad atskiri potvarkiai bei įstatymai konstitucijos garantijas paverčia niekais; kad sudaryta prie vyriausybės "taryba kultų reikalams" Bažnyčią paverčia Valstybės dalimi, kurią valdo kulto reikalų komisaras; tikintieji pavesti val-

dyti ateistui — kaip vilkui pavesta ganyti avis.

Rašo: "Kandidatai į seminariją parenkami ordinariu iš įvairių Lietuvos vyskupijų" (20 p.).

Nutylėti, kad tuos kandidatus tvirtina ar atmets kulto komisaras.

Rašo: "Kandidatus į vyskupus ir jų skaičių nustato Vatikanas, pasitaręs su mūsų rez-

Ir žurnalistai apie paaštrėjusią kovą

Spalio 20 Vilnių įvykęs komunistinio režimo Lietuvos žurnalistų sąjungos ketvirtasis suvažiavimas svarstė, ko partija iš žurnalistų reikalauja. Partijos centro komitetas tai buvo nurodęs savo sveikinime suvažiavimui, kur pasakė, jog pirmą kartą žurnalistų pareiga — aktyviai, kryptingai propaguoti komunistinio idealus... duoti griežtą atkirtį vadinamam imperializmo ideologų išpuoliui... Esą, vykstanti aštri ideologinė (Vakarų ir Rytų) kova.

Sąjungos pirmininkas Jonas Karosas savo ataskaitoje suvažiavime kalbėjo apie paaštrėjusią ideologinę kovą bei Vakarų propagandą, kuri griežtai "vis naujų, rafinuotesnių ir klastingų priemonių paveikti tarybinių žmonių mąstymą, skleisti nacionalistines ir šovinistines nuotaikas, gaivinti religinius prietarus, buržuazinį gyvenimo būdą" (Liesa, lapkr. 2).

Apie paaštrėjusį Vakarų poveikį kalbėjo ir Tiesos vyr. redaktorius A. Laurinčiukas. Vakarų įtaka Lietuvos gyventojams tiek stipri, kad propagandininkų vadam beliko primygtinai raginti: stiprinti kovą prieš buržuazinę, reakcinę propagandą...

Išrinktas žurnalistų sąjungos 16 asmenų valdybos prezidiumas. Pirmininku liko Jonas Karosas. Kiti nariai: A. Laurinčiukas, J. Mitalas, S. Milevičienė, D. Mickevičius ir J. Oguzas. (Elta)

O Los Angeles...

Spalio 24-26 buvo "burtininkų" konvencija. Burtininkavimas, okultizmas darosi mada. Jaunimas, netekęs krikščioniško tikėjimo, negali ištrinti iš savo dvasios tikėjimo reikavimo ir nukrypsta į pakaitalą — okultizmą, veltinio garbinimą. Ir toje konvencijoje buvo kalbama "litanija" šėtonui.

publikos bažnytinę hierarchiją" (22 p.).

Nutylėti, kad kulto komisaras tiek vyskupams, tiek kunigams leidžia ar neleidžia pareigas eiti. Nutylėti net pavardę vysk. J. Steponavičiaus, kuriam uždraudė ne tik pareigas eiti, bet ištrėmė iš Vilniaus į Zagarę.

Rašo: "Kiekvienas pilietis gali laisvai eiti į bažnyčią ar melstis namie, pirkti maldaknygių, bibliją ir kitą religinę literatūrą" (24 p.).

Nutylėti, kad tos religinės literatūros pilietis negali pirkti, nes jos nėra — valdžia neleidžia jos spausdinti tikinčiųjų reikalams; nutylėti, kad tas laisvai einąs į bažnyčią pilietis yra grėsmėje būti ateistas iš tarnybos.

Rašo: "Lietuvių religinės draugijos negauna jokių subsidijų iš valstybės..." (24).

Nutylėti, kad jos ir negali gauti, nes tokių religinių draugijų valdžia neleidžia.

Puslapis po puslapio tokiais nutylėjimo triukais klastojama religinio gyvenimo tikrovė Lietuvoje. Negalima nė laukti, kad knygelė išdrįstų užsiminti apie nuteistus kunigus Šešėvičių, Zdebskį, Bubnį, kurių vėintelis "nusikaltimas", kad jie mokė vaikus katekizmo.

Tokia yra sąžinės laisvė Lietuvoje dabar.

(Bus daugiau)

BAŽNYČIA IR ŠALIA JOS:

Amerikos vyskupai dėl Vietnamo karo

Amerikos vyskupų konferencija Washingtono lapkričio antroje pusėje paskelbė savo pažiūrą į Vietnamo karą; esą, "mūsų tvirtu įsitikinimu, karą skubiai baigti yra didžiausio pirmumo moralinis reikalavimas"; "mums atrodo aišku, kad tas geras, kurio mes norime pasiekti, tesdama įsikūsimą į šį karą, yra menkesnis negu žmonių gyvybių ir moralinių vertybių sunaikinimas, kurį jis atneša".

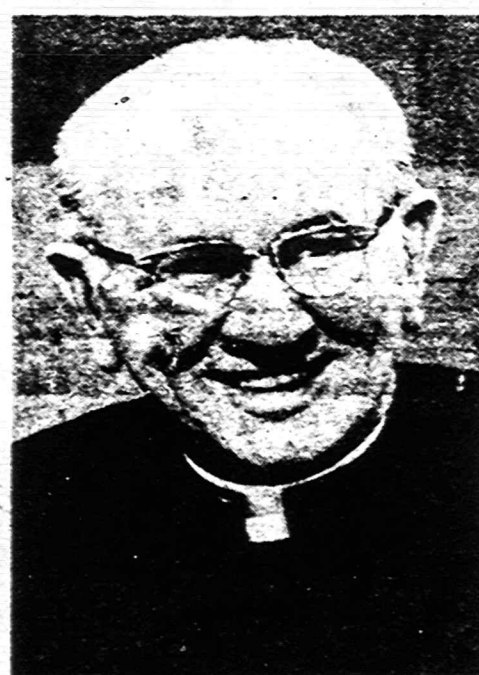
Sis nutarimas priimtas 156:36 balsais.

Nutarimas ne visus patenkino. Negalėjo patenkinti tokių dviejų sparnų kaip The Tablet ir Twin Circle. The Tablet lapkričio 25 nepatenkintas, kad nutarimas per silpnas — nepasakė už kariuomenės atitraukimą tuoj pat. Ir visą vyskupų konferenciją laikraštis atvaizdavo kaip nesutarusią ir nieko griežtesnio nenutarusią.

Twin Circle gruodžio 5 skelbė, kad anas nutarimas buvo išreikalaujamas "radikalų", kurie per kelis metus spaudė vyskupus. Kritikuoja nutarimą, kad jis priimtas tik remiantis šios dienos padėties vertinimu. Bet jis nepažvelgė į ateitį, koki bus rezultatai Amerikai iš Vietnamo pasitraukus: būsimi paaukota 15 milijonų Pietų Vietnamo laisvė; komunistai pradės egzekucijas; tokis likimas ištiksias visą pie-

Nekaltas Prasidėjimas. Šį paveikslą nupiešė Jurgis Pabrėža 1792 - 4 metais, būdamas Vilniaus universiteto studentas. Paveikslas buvo kaip kokia vėliava ir buvo nešamas procesijoje. Jį yra nešęs ir Simanas Daukantas, žinomas Lietuvos istorikas. Paveikslas išliko iki mūsų dienų.

Kardinolas John Krol, išrinktas JAV vyskupų prezidentu.

tų Aziją. Prie tokio rezultato vyskupai bus prisidėję savo "moraliniu vertinimu".

KARD. KROL — VYSKUPŲ PREZIDENTAS

Philadelphijos arkivyskupas kard. John Krol vyskupų konferencijoje Washingtono išrinktas nauju trejiems metams vyskupų konferencijos prezidentu. To ir buvo tikėtasi, nes Krol buvo pirmininko Deardeno pavaduotojas. Tačiau ir jis sutiktas ne vienodu entuziazmu.

Twin Circle jį vaizduoja su didele simpatija — kaip ištikimą popiežiaus Pauliaus autoritetą gerbėją, teologijos dalykose konservatyvų, socialiniuose reikaluose — labai pažangų. Savo arkivyskupijoje jis prieš kelis metus sudarė komisiją rūpintis negrais; rūpestingai globoja katalikų mokyklas. Philadelphijos arkivyskupijos mokyklose esą ketvirtis milijono mokinių.

Krol tėvai atvyko iš Lenkijos. Ir pats būsimasis kardinolas, prieš įstodamas į seminariją, dirbo mėsineje. Dabar jau 18 metų vyskupo pareigose.

Tablet nukreipė dėmesį, kad Krol teisrinktas tik antrame balsavime ir tai tik 5 balsų persvara. Jo oponentas, 43 metų vyskupas Joseph Bernardin, buvęs konferencijos gen. sekretorius, gavęs pažymėtinai daug balsų. Tai esąs daugelio jaunų vyskupų "progresyvinis sentimentas".

Is savo pusės galime pastebėti, kad kard. Krol yra parodęs didelio supratimo ir palankumo baltiečių kovai už tikėjimo laisvę jų tėvynėse.

Piketai prieš teologą Kuengą

New Yorke Columbijos universitete lapkričio 14 Vokietijos teologas Jans Kueng buvo pakviestas paskaitai. Prie universiteto susilaukė piketų, kuriuos surengė įvairios studentų organizacijos už tikėjimą.

Kueng paskaitą dėl to ir piketų susilaukė, savo knygą prieš popiežiaus neklaidingumą. Piketų organizatoriai buvo kreipęsi ir arkiv. Cooke, kad įspėtų tikinčiuosius dėl Kuengo idėjų. Nesulaukę atsakymo, ėmėsi piketų, teisindamiesi: kai dvasininkai tyli, pasauliečiai prabyla.

Kueng pasikvietė paskaitos jėzuitų Woodstock kolegiją, dabar prisijungusi prie Columbijos universiteto. Priešingoje pusėje piketuose dalyvavo ir kalbas sakė kitas jėzuitas — Daniel Lyons ir Fordhamo universiteto filosofijos profesorius William Mara.

Kurį "prezidentas" Wanderer pranešimu, Detroito "kunigų sąjunga" išsirinko savo pirmininku iš pareigų pasitraukusį ir vedusį kunigą.

Kuo jaunimas domisi Time pranešimu, Stanfordo universitetas kandidatams į studentus davė klausimą: kokia tema jie norėtų parašyti knygą ir kodėl? Laukė atsakymų: apie Vietnamo karą, ekologiją, gyventojų perteklių... Dekanas, kuris tikrino, buvo nustebintas: daugiau kaip 200 pasisakė rašytų apie evangelijoje pažįstamą krikščionybę ir Kristų, nes tai jų pačių gilus gyvenimas.

PIRMAUJANTI DEŠRŲ PREKYBA NEW YORKE VOKISKOS SPECIALYBĖS

SCHALLER & WEBER

AUGSČIAUSIOS KOKYBĖS PRODUKTAI

Mūsų krautuvėse geriausios dešros

Kelionei ir TV užkandžiai — kumpiai, įvairiausios mėsos, Lietuviška duona ir kiti produktai

Užsakykite — įsitikinsite!

9 DIDŽIULĖS KRAUTUVĖS 9

New Yorke: 1654 2nd Ave. (85-88 St.) — TŲ 9-3047

Ridgewood: 56-54 Myrtle Avenue — VA 1-7068

Astoria: 28-28 Steinway Street — AS 4-3210

Floral Park, L.I.: 259-17 Hillside Ave. — 343-6116

E. Northport, L.I.: 250-A Lark Field Rd. 516-757-0801

Franklin Sq., L.I.: 981 Hempstead Tpke. — 437-7677

Flushing: 41-06 Main Street — HI 5-2552

Jackson Heights: 82-10 37th Avenue — DE 5-1154

Poughkeepsie, N.Y.: 450 Main St. — 914-454-9070

SPARTA — Rašomos mašinėlės (v. kalbomis, radio, spalv. TV, kompiuteriai, v. biuro mašinos — pigiausios. Praneškite kuo interesuojatės ir firmų katalogus gausite iš SPARTA sav. J. L. Giedraitis, 10 Barry Dr. E. Northport, N.Y. 11781. Tel. (516) 757-0055.

ANTANAS J. ŠAVELSKIS — Lietuvos advokatas — 88-03 Jamaica Avenue, Woodhaven, N.Y. 11421; tel. 441-1182, namų TW 7-3061 (nuo 9 r. iki 9 v.).

J. B. SHALINS-SALINSKAS — Laidotuvių direktorius. 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest Pkwy Sta.), Woodhaven, N.Y. 11421. Sutelkia garbingas laidotuves. Kopyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296-2244.

JOSEPH GARSZA — GRABORIUS, BALSAMUOTOJAS. 2 modernios kopyčios. 231 Bedford Avenue, Brooklyn, N.Y. 11211; EV 8-9770.

MATTHEW P. BALLAS FUNERAL HOME — Moderni kopyčia, Air-conditioned. A. J. Balton-Baltrūnas, Licensed Manager and Notary Public. 660 Grand St., Brooklyn, N.Y. 11211; ST 2-5043.

STEPHEN AROMISKIS (Armakauskas) — Graborius-balsamuotojas. Moderni kopyčia. 423 Metropolitan Avenue Brooklyn, N.Y. 11211, EV 7-4335

BUYUS FUNERAL HOME, Mario Teixeira, Jr. laidotuvių direktorius. 426 Lafayette St., Newark, N.J. 07105; tel. Market 2-5172. Paruošiamos garbingos laidotuvės. Modernios kopyčios. oras vėdinamas.

VAITKUS FUNERAL HOME, Notary Public. 197 Webster Ave. Cambridge Mass. Pranas Vaitkus, laidotuvių direktorius ir balsamuotojas. Moderni kopyčia šermenimis dykai. Aptarnauja Cambridge ir Bostoną. TR 6-6434

RIMOS ir JUOZO BRUŽŲ siuntinių įstaiga atlieka visus patarnavimus sudarant siuntinius ir užsakant kitas dovanas į Lietuvą. Didelis prekių pasirinkimas. Sąžiningas ir greitas patarnavimas — 94-08 Jamaica Avenue, Woodhaven, N.Y. 11421. Tel. 441-4712

JUOZO ANDRUSIO Real Estate, Insurance. Apraudimas gyvybės, namų automobilių, baldų ir k. Namų pardavimas, apdraudimas, Income Tax užpildymas, Mutual Funds — pinigų investacijos. Kasdien nuo 9 iki 8 val.; šeštą dienomis iki 6 v. pp. 87-09 Jamaica Ave., Woodhaven N.Y. 11421; VI 7-4477

VYTAUTAS BELECKAS, sav. Winter Garden Tavern. 1883 Madison St. Ridgewood, N.Y. 11227, EV 2-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami požadotuviniai pietūs. Pirmos rūšies Lietuviškas maistas prie namo kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA — Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai. Dažai ir Albertas Radziūnas, sav. — 43-04 Junction Blvd., Corona, Queens, N.Y. 11368. Telef. 779-5156.

MONUMENTS HOLLANDER-CYPRESS CORP. — kapinėm paminklų projektotojai ir statytojai, 800 Jamaica Ave. Brooklyn, N.Y. 11208. Priešais Cypress Hills kapines. Tel. AP 7-2332. Užsakymai atliekami visose kapinėse.

S & G MAISTO KRAUTUVĖ. Antanas Vaitkus, ved. 84-04 Jamaica Ave. Woodhaven, N.Y. 11421, 296-2502 arba 296-7774; 340 Grand St. Brooklyn, N.Y. 11211, ST 2-4329. Papigintom kainom priimame užsakymus vestuvėms ir pobūviams. Pristatom į namus lietuviškus skilandžius, sūrius. We take all orders special price for Weddings and Parties. Home-made Bologna.

SUPERIOR PIECE GOODS CORP. 200 Orchard St. New York, N.Y. 10002 AL 4-5319. Vilnonės medžiagos įsū, arimiesiems — importuotos ir vietinės Vilnonės medžiagos kostiumams, paltais ir suknelėms. Taip pat šilkinės maišytos, spalvotos, lovoms užtiesalai; vilnonės skaros ir šalikai — geriausios rūšies pigiausiomis kainomis. Specialus patarnavimas paruošiant pakietur Europą. Užsakykite ir įsitikinsite!

VYTAUTAS MAZELIS, fotografas — vestuvės: spalvota ir juoda balta (ga-li vykti ir į kitus miestus), portretūra, meno darbų nuotraukos ir kiti foto-patarnavimai. 422 Menahan St. Ridgewood, N.Y. 11237; Tel. HY 7-4677.

Lietuviškam rajone — LIETUVIŠKA GELIŲ PARDUOTUVĖ

Alice's Florist Shop

107-04 Jamaica Ave. Richmond Hill, N.Y.

Gėlės įvairiomis progoms

Maloniai kviečiame kaimynystėje gyvenančius tautiečius atsilankyti arba paskambinti telefonu 846-5454 - 9527; vakare: 835-4149. Čia rasite nuosirdų lietuvišką patarnavimą.

Lietuviška KELIONIŲ AGENTŪRA

TRAVELER'S VILLAGE

("VYTIS" INTERNATIONAL TRAVEL)

Romas Kezys, Pres.

2129 Knapp St., Brooklyn, N.Y. 11229 — Tel. 769-3300

- Paskutinės informacijos apie žemiausias kainas
- Kelionės į visus pasaulio kontinentus
- Lietuvių grupinės kelionės atostogų metu

Patarnaujama visuose kelionių reikaluose:	Specialios nuolaidos:
LEKTUVAI	INDIVIDAMS
VIESBUČIAI	(ekskursiniai bilietai)
LAIVAI (Cruises)	GRUPĖMS
AUTOBUSAIS įdomių vietų lankymas	JAUNIMUI
	SELMOMS

Latvijos nepriklausomybės šventės minėjime lapkričio 18 New Yorke estų namuose. Iš k. A. J. Anderson — Estų Tarybos pirmininkas, U. Garva — Latvių Federacijos Tarybos pirmininkas, Dr. K. Valiūnas — Vliko pirmininkas.

Nuotr. Br. Rozitis

DARBININKAS

BROOKLYN, N. Y. 11221
910 WILLOUGHBY AVE.

Editorial Office GL 5-7281 • Business Office GL 2-2923

THE WORKER

Etna nuo 1915 metų.

by FRANCISCAN FATHERS

1951 sujungė AMERIKĄ, LDS organą DARBININKĄ ir LIET. ŽINIĄS

Second-class postage paid at Brooklyn Post Office

Published semi-weekly except holiday weeks and July and First week in August when published weekly.

Prenumeratos kaina \$8.00 — Subscription per year \$8.00

Laikraštį tvarko REDAKCINĖ KOMISIJA.

Straipsniai ir korespondencijos redakcija talia savo nuostata. Nenaudoti straipsniai saugomi ir grąžinami autoriams prašant. Pavardę, parašytą straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę. Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

Pusiausvyra veikloje

Lietuvių susitikimai veiklos reikalais šį rudenį pagyveno. Bendruomenės veikėjai susitiko New York'e, minint LB sukaktį. Balso veikėjai susitiko Clevelande; Alto — Chicagoje; Vliko seimas posėdžiavo Detroit'e; dabar, gruodžio 11-12 daromas JAV LB centro valdybos "politinių studijų savaitgalis" Philadelphiaje.

Tie visi susitikimai naudingi. Pasidalinimas mintimis, jeigu ir neduotų konkrečių planų, parodo vienų ir kitų galvojimą, padeda vieniems kitus bent suprasti ir išvengti vienas kito įtarinėjimų.

Naudingas šia prasme ir anas L. Bendruomenės rengiamas "politinių studijų savaitgalis". Naudingas jame išsikalbėjimas su pakviestais nelietuvių veikėjais. Naudingas išsikalbėjimas svarstomais klausimais ir su kitių lietuvių veikėjais. Manome, kad dalyvauti svarstymuose yra (ar bus) pakviesti jie — Vliko, Lietuvos Laisvės Komiteto, Batūno, Alto atstovai. Taip, ir Alto. Nors Altas paskutiniams savo veiksmams atstovai į karingą poziciją Bendruomenės atžvilgiu, nebūtų naudinga, jei Bendruomenė tuo pačiu saiku imtųsi atseikinti. Priešingai, geriau, kad ir Alto atstovai gautų čia tais pačiais klausimais šio mintis pareikšti.

Tokį išsikalbėjimą ir susikalbėjimą bei veiklos suderinimą kelia yra parodę "apačios" — eilėje vietų Alto skrydį ir Bendruomenės apylinkės rado galima bendradarbiauti, sudarydami bendras Lietuvos reikalų komitetas; eilėje vietų stiprėja praktika Bendruomenės apylinkėm ir kitom vietos organizacijom rengti bendrus minėjimus.

Tas iš "apačių" einas kelias yra teisingas ir dėl to sveikintinas. Jis virsta pavyzdžiu ir viršūnėm.

JAV LB centro valdybos veržlumas Lietuvos laisvės reikalui seniai šioje vietoje teigiamai įvertintas ir tebevertinamas.

Būtų betgi negerai, jei LB nuslystų nuo pusiausvyros tarp vadinamų "politinių" ir vadinamų "kultūrinių" reikalų.

Kai centro valdyba parodė dinamiškos iniciatyvos pirmiesiems, mažiau tokia iniciatyva garsinasi antrųjų srityje. Tiesa, švietimo tarybos pirmininkas parodė didelės iniciatyvos ir daug ko pasiekė mokytojų instruktyvą bei jų susigvenimą organizuojamas. Tiesa ir tai, kad veiklos pastūmėjimas toje ar kitoje srityje priklauso nuo vadovaujančio asmens energijos, veržlumo ir fizinių galimybių. Bet tebelieka faktas, kad c. valdybos iniciatyvos šioje srityje nedaug teko pastebėti. Faktas ir tai, kad New York'e vietos pastangoms surengtame seminare kultūriniais klausimais dėl visos gausios numatytos programos c. valdybos atstovas tegalėjo pažinti skeptiškai: tokiem reikalams esą neturim nei pinigų nei žmonių.

Gal tai buvo tik asmens balas ir asmens apatija. Bet valdybos asmenų darbus ir nuomones bei veiklą derina, koordinuoja valdybos kolektyvas. Jis numato, koki darbai reikalingi didesnio impulso, kokius galima laikinai atidėti.

Tokio koordinavimo reikia tarp "politinio" ir "kultūrinio" rūpesčio. Pusiausvyros praradimas nebūna naudingas nei L. Bendruomenėi, nei lietuviškiems reikalams.

Šie žodžiai nereikškia, kad Lietuvos laisvės kovos rūpestį reikia sumažinti, pastangas siaurinti. Priešingai, augant iniciatyvai kovoje dėl Lietuvos laisvės turi būti stiprinama ir iniciatyva dėl kultūrinės pažangos.

Simo Kudirkos žygio ir jo sugrąžinimo sovietams metinės New York'e buvo paminėtos lapkričio 20 ir 27, gi Bostone ir Atlanto vandenynė, ties įvykiu vieta, — lapkričio 21, 22 ir 23. Lapkričio 20 New York'e įvykusiame Darbininko koncerte S. Kudirka paminėtas specialiu aktu. Trumpai, ryškiai ta proga kalbėjo Daiva Kezienė. Simui sukurta R. Kisieliaus ir B. Kežaitės poeziją skaitė akt. Vitalis Zukauskas.

S. Kudirkos tragedija prisiminta ir lapkričio 27 New York'e vykusiam Lietuvos kariuomenės minėjime.

Minėjimai buvo ir kituose miestuose.

Susirinkimas Bostone, išvyka į įvykiu vieta

Lapkričio 21 Naujosios Anglijos Lietuvos vyčiai suorganizavo išvyką į S. Kudirkos išdavimo vietą. Dalyvavo 55 vyčiai iš Bostono, Worcesterio. Sugiedoję Lietuvos ir Amerikos himnus, nuleido geleis.

Lapkričio 22 Bostone, Tautiniuose namuose, įvyko susirinkimas Simui Kudirkai prisiminti. Pranešimą padarė Vliko pirmininkas dr. J. K. Valiūnas. Jis pademonstravo Brazinkų įkalbėtas juostas, ypač jaunojo Algirdo pareiškimus. Pažymėta, kad susirinkimas buvo bendromis jėgomis surengtas ALT ir Bendruomenės Bostone. Jį

atidarė Bendruomenės vardu A. Matjoška, uždarė ALT vardu Cibas.

Kitą dieną popiet įvyko išvyka, iš Hyannis vietovės, ties Atlanto krantais Massachusetts valstijoje, į tą vietą netoli Martha's Vineyard, kur pernai lapkričio 23 S. Kudirka, siekęs laisvės, buvo pakraščiu sargybos grąžintas sovietams. Išvyką laivu surengė organizacija, pasivadusi "Susirūpinę piliečiai dėl Simo". Ji pasirūpino ir informacija spaudai, radijam ir televizijai.

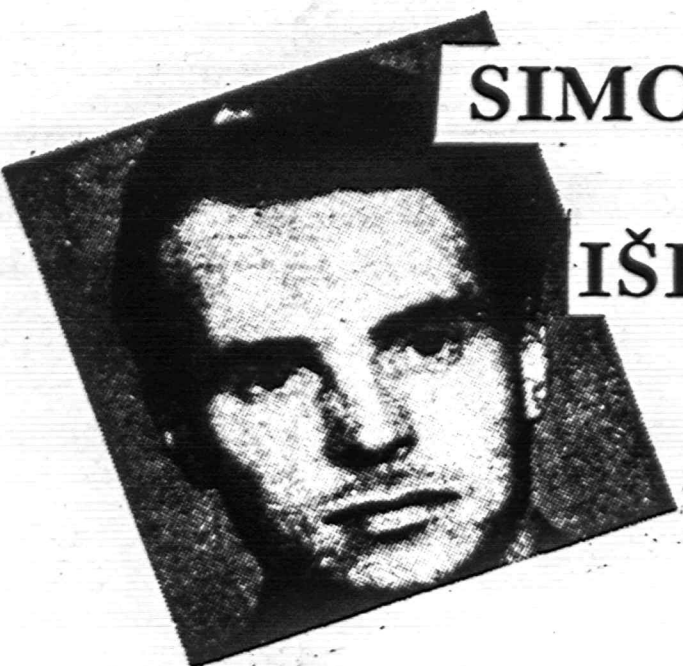
Per 100 lietuvių laive su ažuolo lapų vainiku

Išvyka buvo nepaprastai sėkminga. Dalyvavo per 100 lietuvių, jų tarpe, šalia Vliko pirmininko dr. Valiūno, jo žmonos, sūnaus Sauliaus-Petro, Vliko

SIMO KUDIRKOS

IŠDAVIMO METINĖS

GAUSIAI MINĖTOS

rodomi visose JAV-se.

Lapkričio 22 apie S. Kudirkos žygio sukaktį rašė Bostono dienraščiai "The Boston Globe" ir "The Christian Science Monitor". Lapkričio 25 apie S. Kudirkos sukaktį rašė ir "New York Times".

Dr. Valiūno šodis Kudirkos žygio vietoj

Dr. Valiūnas, Vliko pirmininkas, lapkričio 23, Atlanto vandenynė tarė:

"Visi žinome, kad šiandien sukanka metinės įvykiu, sukretusio laisvojo pasaulio sąžinę. Netoli šios vietos, JAV teritoriniuose vandenynė p.m. lapkričio 23 Simui Kudirkai nesuteikta politinė globa, ir jis buvo grąžintas į Sovietų laivą.

Š.m. gegužės mėn. teisiama Kudirka visai nekaltino JAV pakraščiu sargybos. Jis buvo sugrąžintas sovietams, kai kuriems aukštesiems pakraščiu sargybos pareigūnams tragiškai nesupratus JAV elgesio pabėgėlių iš totalitarinių režimų atžvilgiu.

Šiuo atveju turėjo būti apkalinta Sovietų Sąjunga, nes, brutaliai susigrąžindama Kudirką, ji savo elgesiu liudijo, kad teroras bei pavergimas tebėra įrankiai, kuriais sovietų režimas išsilaiko valdžioje. Juk Sovietų Sąjunga jėga okupavo Lietuvą, ir ji pažeidžia pagrindines žmogaus teises tautom, kurios brangino laisvę ir tūkstančius metų laisvos gyveno savo krašte.

Kodėl Kudirka norėjo rasti globą laisvame krašte? Kiti pabėgimai iš Lietuvos, vieni sėkmingi, kiti gi nepavykę, liudija sovietų sistemos pobūdį, ir jis buvo parodytas šioj pačioj vietoj lygiai prieš metus laiko.

Sovietų Sąjunga yra vienas kraštų, pasirašiusių Visuotinę žmogaus teisių deklaraciją, kurioj, tarp kita ko, pažymėta, jog

kiekvienas gyventojas savo valia gali palikti savo kraštą. Todėl Jungtinių Tautų aukštojo komisaro pabėgėlių reikalams pareiga yra reikalauti, kad Simas Kudirka sovietų būtų paleistas.

Simas Kudirka daugiau nebėra tik Sovietų pilietis, jis virto simboliu pasauliui.

Sovietai paskelbė teisę Kudirką už išdavimą, ir ji nuteisė 10 metų sunkių darbų stovyklos bausme. Jo bylos liudijimai buvo slapta jo draugų išgabenti ir viešai paskelbti pasauliui.

Šioje byloje Kudirka pareiškė nesirūpinąs savo asmenine gerove ir jis iškilo kaip asmenybė, priminusi pasauliui, jog pagrindinės žmogaus teisės visiskai neegzistuoja sovietų okupuotose Baltijos valstybėse.

Kudirka priminė laisvajam pasauliui, kad okupuotoj Lietuvoj nebėra nė vienos tų laisvųjų, kurias Kudirka šiandien turėtų, jei jo kraštas būtų nepriklausomas.

"Aš nelaikau savęs kaltu", Kudirka pasakė teisme, "kadangi aš neišdaviau savo tėvynės — Lietuvos. Aš nelaikau savo tėvynės Rusijos, šiandien vadinamos Sovietų Sąjunga". Tokia jos nelaiko nė lietuviai, latviai ir estai, vis dar kenčią sovietų spriespau.

Sovietų Sąjunga jos įkyriai siūlomos vadinamos Saugumo konferencijos keliu siekia išvengti grąžinti visas tas žemes, kurias ji prievarta ir neteisėtai okupavo po antrojo pasaulinio karo.

Mes reikalaujame, kad rusai liautųsi vykdyti nuolatinę spriespą Baltijos valstybėse ir kad jose būtų atstatyta nepriklausomybė.

Mes reikalaujame, kad Simas Kudirka būtų parodytas pasauliui, įrodant, jog jis gyvas ir sveikas. Mes reikalaujame, kad jis būtų paleistas į laisvę pagal Visuotinės žmogaus teisių deklaracijos straipsnius.

Simai Kudirka, jei šiandien esi gyvas, žinok, jog mes žinome, kad kenti sovietų brutalumą. Mes gerbiame Tave ir už tai, ką esi padaręs laisvės idealui pasauliui.

Man tenka garbė, visų lietuvių vardu, nuleisti šį ažuolo lapų vainiką į vandenį, kuriuose Simas Kudirka savo asmeninę tragediją mum visiems įrodė laisvės verte.

Ažuolas lietuvių tautosakoje simbolizuoja jėgą, drąsą ir išlikimą audrų akivaizdoj.

(nukelta į 4 psl.)

Demonstracijos Washington'e. Suvažinę liuanistinių mokyklų vaikai, tėvai, mokytojai žygioja į Sovietų pasiuntinybę ir neša siuntinėlius Simui Kudirkai, kuris yra sovietų nuieistas 10 metų kalėjimui. Pasiuntinybė nei siuntinių, nei jokios delegacijos nepriėmė.

JUOZAS
ERETAS

TARNYBOJE LIETUVAI

12

Vienu laiku su susirūpinimu blaivybine akcija dr. Eretas prisidėjo ir prie sporto propagavimo ir kėlimo Lietuvoje. 1921 met. jis kviečiamas nariu į Lietuvos Fizinio Lavinimo Sąjungos (LFLS) centro valdybą ir sykiu su kitais centro valdybos nariais organizuoja platesnę sporto šventę ir kūrta su jais laikraštį "Sportą". Vėliau, negalėdamas sutarti su LFLS-o vadovybe dėl racionalios kūno kultūros supratimo, jis kuria 1922 met. drauge su K. Dineika Lietuvos Gimnastikos ir Sporto Federaciją (LGSF) ir padeda jam įsteigti kūno kultūros laikraštį "Jėga ir Grožis".

1923 m., atsiradus dar daugiau sporto organizacijų, jis dalyvauja drauge su kitais Lietuvos Sporto Lygos organizavime ir tampa jos centro komiteto nariu; toje pozicijoje jis pasilieka keletą metų. Šita lyga turėjo savo uždavinį koordinavimą visos Lietuvos sporto reikalų federacijas pagrindais ir centralizuotą kovą už geresnę kūno kultūros ateitį. Tokiu būdu ilgą laiką dr. Eretas buvo aktyvi figūra sporto gyvenime, dalyvaudamas asmeniškai, be kita ko sporto šventėse, olimpiadose, lenktynėse ir t.t. Sporto aikštėje dažnai galima buvo matyti

praktiku rasojančią jo kaktą ir girdėti skardų jo komandos balsą.

Bet svarbiausia visuomeninės kultūrinės akcijos sritis buvo dr. Eretui jaunomenės organizavimas, ypač pavasarininkų, žymiai mažiau ateitininkų. Šioje srityje darbas jam geriausiai sekėsi; čia jis parodė daug ne kasdien sutinkamų sugebėjimų ir užsimojimų. Bet kadangi šitas darbas ėjo lietuvių katalikų visuomenės susipratimo ir suaktyvėjimo linkme ir katalikiškosios akcijos prasme, tai jis labai nepalankiai buvo matomas radikaliai laisvamaniškosios ir tautiškai konservatyvios sferose, kurios buvo linkusios kartais dėl neįsmanymo, kartais dėl tendencingumo laikyti šitą darbą integraline krikščioniškai demokratiškos politikos dalimi. Šitas dr. Ereto priešininkų nusistatymas šiuo atveju buvo jau nepateisinamas, nes, jei galėjo būti suprantamas reikalavimas, kad jis nesikištų aktyviai į politines lietuvių visuomenės kovas, tai reikalavimas atsisakyti šioje visuomenėje nuo visuomeninės kultūrinės akcijos savo pasaulėžiūros linkme būtų visai nepateisinamas individualinio reikšmės teisių aprižimas. Šiaip ar taip dr. Ereto visuomeninis kultūrinis veikimas palaikydavo jo priešininkus agresyvumo stovyje net ir tada, kai jis buvo, jau išėjęs akcijos ir apsiribodavo visuomenine kultūrine sritimi.

Dr. Eretas nepraleisdavo progos aktyviau pasireikšti ateitininkuose ar tai paskaitomis, ar tai organizaciniais paraginimais. Su studentų menininkų draugija "Satrija" jis buvo dar arčiau suėjęs, kaip jų garbės narys. Bet visa jo energija buvo nukreipta į liaudišką lietuvių katalikų jaunomenę, susisipietusią "Pavasario" sąjungoje. Čia jo organizacinis ir vadovaujamas talentas pasirodė visoje savo pilnumoje po to, kai metinėje sąjungos konferencijoje 1922 m. jis buvo išrinktas sąjungos pirmininku, kurio išbuvo iki 1928 m. pabaigos.

Dr. Ereto pirmininkavimo laikotarpyje "Pavasario" sąjunga, virtusi ilgainiui federacija, yra padariusi milžinišką žingsnį pirmyn, palaiginti su tuo, kas ji buvo pirma. Amorfiska ir dar mažiau veikli organizacija, vargais negalais išriedėjusi iš rusų jungio, vokiečių okupacijos ir valstybinio Lietuvos formavimosi skurdo, virto drausminga organizacija ir tvarkingai surikiuota su plus minus 600 kuopų ir keliomis dešimtimis tūkstančių narių. Tai iš tikro buvo "ekspansijos ir viešumo savo pajėgų

pareiškimo etapas", kaip paskui buvo teisingai išsireiškęs dr. Ereto įpėdininkas dr. J. Leimonas (ž. "Pavasario" Sąjungos istoriniai bruožai, Kaunas 1931 m. 34 p.).

Pats dalyvavęs katalikų jaunomenės organizacijose Sveicarijoje, paskui turėjęs nemažą progą stebėti per savo gausias keliones po Vakarų Europą kitų kraštų jaunomenės gyvenimą, dr. Eretas turėjo galimybių žymiai reformuoti organizacinio jaunomenės gyvenimo bei veikimo formas Lietuvoje. "Pavasario" Sąjunga pajuto jau tai kitais jo pirmininkavimo metais, t. y. 1923 m., kai metinė konferencija ėjo visai kitokia nuotaika ir kitokiom pasireiškimo lytim. Negaliu čia kiek smulkiau aprašinėti visą "Pavasario" reorganizacijos ir augimo eigą; tesuminėsiu vien kelių stambesnių etapų.

1923-1924 metais "Pavasario" Sąjunga persitvarko hierarchiniu būdu į rajonus, suskirstytus į 4 regionus. 1924 m. liepos mėnesyje buvo surengtas Šiauliuose pirmas didžiulis pavasarininkų kongresas, kuriame dalyvavo apie 7,000 pavasarininkų suvėliavomis, orkestrais, choralais t.t. Tai buvo pirmas tos rūšies kongresas, labai ryškiu būdu apvaldęs lietuviškųjų masių amorfiškumą. 1925 m. buvo įkurtas "Pavasario" liaudies universitetas, paskui pavadintas Vyskupo Valančiaus vardu. 1926 met. pertvarkomas anksčiau (1923 m.) įkurtas "Pavasarininkų Vadas" ir "Jaunimo Vadą", kuriam dabar skiriama daugiau dėmesio, kaip vadovaujamojo kadrų organui.

1926 m. dr. Eretas vyksta, kaip Lietuvos katalikiškosios jaunomenės atstovas, į Eucharistinį kongresą į Chicago ir po to važinėja su prakalbomis po lietuvių kolonijas ir lanko giminiškų pavasarininkams "Vyčių" kuopas. Šita kelionė buvo stambiausia grandis užmezgant santykių grandinę su kitų kraštų lietuviškų ir nelietuviškų jaunimu.

1927 m. įvyksta Kaune jubiliejinis "Pavasario" Sąjungos 15 metų kongresas, kuris sutraukė į Kauną apie 11 tūkstančių gerai suorganizuotų pavasarininkų su visomis savo pasireiškimo lytimis. Į kongresą, be kitų svečių iš užsienio, gausiai buvo atvykę lietuvių vyčiai iš Šiaurės Amerikos. Kongresas, neskaitant vieno kito nematyto debesio, praėjo su pakelta nuotaika ir paliko neišdildomą įspūdį mačiusiems jį ir jame dalyvavusiems žmonėms. Tai buvo paskutinis stambesnis dr. Ereto pirmininkavimo pavasarininkams laikų įvykis. Ki-

tais 1928 m. per metinę Sąjungos konferenciją, įvykusią gruodžio mėnesyje, jis atsisakė dėl susilpnėjusios sveikatos nuo centro valdybos pirmininko pareigų ir, perleisdamas jas naujai išrinktam pirmininkui dr. Leimonui, dalyvavo toliau atspėdamas sąjungos gyvenime, kaip jos garbės pirmininkas, parinktas šiai garbingai pareigai jau Šiaulių kongrese.

1932 m. turėjo įvykti jubiliejinis kongresas Kaune, skiriamas "Pavasario" federacijos 20 metų sukaktį paminėti. Dr. Eretas buvo paskirtas to kongreso šefu; visi organizaciniai darbai jau buvo atlikti, buvo jau laukiama atvykstant 15 tūkstančių pavasarininkų, bet, negavus reikiamo leidimo, nuo kongreso teko atsisakyti. Jo vietoje buvo suorganizuota visa eilė rajoninių kongresėlių. Už pasakytą vienamė tokiam kongresėlyje (Marijampolėje) kalbą dr. Eretas, policijos liudijimu ir komendanto nutarimu, buvo nubautas sykiu su prof. Pr. Dovydaičiu ir dr. J. Leimonu trimis mėnesiais kalėjimo, inkriminuojant jam "kurstymą vienos visuomenės dalies prieš kitą ir prieš vyriausybę" (Marijampolės Apskritis Karo Komendantas nutarimas 75 Nr. iš 1932.VII.13 d.).

Suimtas Kaune liepos 14 d. jis buvo kalinamas sykiu su dr. Leimonu, o paskui ir su prof. Dovydaičiu Marijampolės kalėjime iki rugsėjo 7 d. Ir šitą savo likimo bandymą jis priėmė su stoikišku tvirtumu. Iš kalėjimo jis išėjo su ta pačia giedra nuotaika, kuri jį niekada nepaliekia, nežinūnt, kad jis nesitarė esąs kaltas. Vėliau jis yra man taręs šiuos reikšmingus žodžius: "Tada tai tikrai nesu buvęs kaltas, bet kadangi anksčiau teko daryti klaidų, tai labai neprotestuoju prieš šitą likimo bausmę".

Turint galvoje opų pas mus inteligentiškos šeimos klausimą, bus ne pro šalį pažymėti dr. Ereto visuomeninio kultūrinio veikimo parastęse šeiminoje jo padėtį. Jau 1925 m. jis sudarė šeimą, kuri galėtų eiti pavyzdžiu toms dažnokoms mūsų inteligentių šeimoms, kurios yra neomaltuzianiška nusistatę. Vedęs p-lę Oną Jakaitę, dabar gimnazijos mokytoją, yra sulaukęs su ja gana gausios šeimos.

Vyriausias jo vaikas jau eina mūsų pradžios mokyklą; deja, jau ir jam teko patirti jo tėvui daromų nemalonių kartumą. Kartais grįždamas iš mokyklos, jis su ašaromis nusiskundžia, kad ten draugai nenori pripažinti jį esant, lietuvių. (Bus dar daugiau)

Ar kas skaito

LITUANUS

LITUANUS?

LITUANUS

Redaktoriai, administratoriai, kultūrinės institucijos, remiančios žurnalo leidimą, lietuviškoji visuomenė gal ne kartą statė sau klausimą: Kokia konkreti nauda iš Lituanus? Kas jį skaito?

Paskutiniu metu čia rašantysis yra gavęs du laiškus iš nepažįstamų asmenų, kurie ryžosi jį krepšius paskaitę Lituanus 1970 metų 4 nr., kur yra straipsnis apie moksline pažangą Vilniaus akademijoje, kartu ir žinutę apie straipsnio autorį ir jo darbo vietą.

Pirmasis laiškas atėjo iš J.A. Valstybės gyvenančios jau antros ar trečios kartos lietuvių šeimos, kaip atrodo, nebemokančios lietuviškai. Kadangi, — sau sakė, — straipsnio autorius — rašytojas Lietuvos vyskupų relikvijų leidinį, gal jis žino ką nors ir apie pereinamą amžių gyvenusių jų giminių vyskupų. Nesunku buvo nurodyti jį "Lietuvių Enciklopedijoje" esantį netrumpą straipsnį apie vysk. K. Ruševičių (Ruškį). Koks buvo visos tos šeimos džiaugsmas, gavus iš karto tiek žinių apie garsų "prodėdę", apie kurį iki tol jiems tebuvo išlikę tik vardas! Atgijo domėjimasis visu tuo, kas lietuviška; nutarta užsisakyti "Encyclopedia Lituanica" ir t.t.

Antrasis laiškas atėjo iš mokslo įstaigos, iš Liuvono katalikų universiteto — veikiančio humanistinės filologijos seminaro. Seminaro vedėjas prof. J. Išėjwijn išreiškė pagėdavimą gauti straipsnio apie Vilniaus akademiją atspaudą. Lituanus esąs gaunamas ten universiteto bibliotekoje, bet jie norėtų turėti pačios seminaro būstinę, kur nors iš humanistinės filologijos Lietuvos istorijos. Gaila, nebuvo galima šio prašymo patenkinti, nes net straipsnio autoriui niekas neatsiuntė to Lituanus numerio.

Ta proga seminaro vedėjas pranešė apie Liuvone įvykusį suvažiavimą, skirtą humanistinė lotynų kalbai ir jos istorijai neįvesti. Teirivosi, ar kas iš lietuvių negalėtų parašyti lotynų kalbos vartojimo, studijavimo, tyrinėjimo Lietuvoje (14-20 amžiais) istoriją. Mat, jie Liuvone planuoja išleisti naujesniųjų laikų lotynystės (latinistinės) istoriją, kurią paruoštų įvairių krasčių specialistai.

Tai tik du atvejai. Į kitus asmenis, kurie yra ką nors paskelbę Lituanus žurnale, bus irgi kas nors panašiai kreipęsis. Lituanus turi savo reikšmę; jis įeina į tarptautinį forumą, pasiekia lietuvių, kurie nebemoka lietuviškai, atgaivina juose domėjimąsi savo tautos reikalais. Atrodo, kad jame daugiau vertinami moksliniai straipsniai, mažiau publicistinė litera-

tūra. Darydami svetimiems prieinamus mūsų mokslo, meno ir kultūros darbo vaisius, mes tarnaujame savo tautai ir sykiu, kad ir netiesiogiai, atkreipiame kitų dėmesį į mūsų aktualius dienos klausimus. Šis kelias gal nėra iš karto toks akivaizdus, bet jis yra tikras; juo pasiekti rezultatai yra patvaresni už bet kokius kitokius.

Žinoma, tai reikalauja iš redaktorių ir leidėjų aiškumo, planingumo, apdairumo, ištėsėjimo. Kartais vis dėlto pasitaiko nesuprantamo neapsižiūrėjimo. Štai Lituanus 1969 m. 4 numerįje, išleidžiant Gedimino laiško vertimą į anglų kalbą, padarė panašią klaidą, dėl kurios darome priekaištus prieš kiek laiko Lietuvos Mokslo Akademijos išleistam leidiniui: Užuot išvertus kritiškai išsistatę tekstą (čia eina kalba apie popiežiaus Jono XXII laiško Gediminui), vertimas į anglų kalbą atliktas iš prof. V. Pašto nekritiškai parinkto teksto, o į kritines, remiantis Vatikano archyve esančių tų pačių dokumentų nuorais, padarytas pastabas atsižvelgti tik šen bei ten išnašose ir tokia forma, tarsi tai būtų tik jas dariusio privati nuomonė. Ištikimai ir neprašomas pagerbtas nemoksliskai pasielgęs rusas (jis pats šiandien tikriausiai gailisi tokiu būdu skubotai paskelbęs senus dokumentus), ir nepakanamai atsižvelgti į lietuvių padarytus nurodymus, nors jų teisingumą istorikai ir pačioje Lietuvoje jau seniai (kad ir per vėlai) yra pastebėję. Niekas nenori čia matyti blogos valios, bet vis dėlto jaučiama, kad akylėsnė moksline darbo metodika būtų tokios klaidos išvengusi.

Norint nepadaryti jokių klaidų, dažnai tektų atsisakyti bet kokio darbo. Tie, kurie šalia nelegvo savo tiesioginio užsiėmimo dar randa laiko paruošti kasmet po keturis Lituanus sąsiuvinius, sudarančius iš viso arti 400 psl., verti visų mūsų nuosirdžių padėkos. Todėl tebūna džiugu jiems ir mum visiems patirti, kad visas darbas ir pastangos nėra veltui.

Paulius Rabikauskas

Pagal Amerikos žydų išleistą metrašį 1971 visame pasaulyje žydų yra 13,951,000. Daugiausia Amerikoje — 5,870,000, Izraelyje 2,560,000, Sovietuose 2,260,000, Prancūzijoje 550,000, Argentinoje 500,000. Anglijoje 410,000, Kanadoje 280,000. Amerikoje nuo 1930-1970 bendras gyventojų skaičius padidėjo 70 proc.; žydų skaičius per tą laiką padidėjo 40 proc.

Patersonas, N. J., šv. Kazimiero lietuvių parapijos kieme prie lietuviško kryžiaus stovi išk. prel. J. Scharnus, vysk. L. B. Casey, kun. V. Dabušis — naujasis parapijos klebonas ir kun. Fr. Reilly.

SIMAS KUDIRKA...

(atkelta iš 3 psl.)

Lietuvių tauta išliks ir vėl susilauks laisvės.

Dar apie S. Kudirką spaudoj "Associated Press" spaudos agentūra lapkričio 24 paskleidė žinią iš Martha's Vineyard salos, kad "Amerikos lietuvių vakar (lapkr. 23) nuleido vainiką (Atlanto) vandenynę, pažymėdami metines nesėkmingo lietuvių jūrininko bandymo pabėgti iš sovietų laivo. Apie 100 asmenų, "Piliečių susirūpinusių Simo likimu", laivu nuplaukė į tą vietą, kur 1970 lapkr. 23 Simas Kudirka buvo pasitraukęs nuo sovietų laivo į pakraščius sargybos laivą. Jis buvo sugrąžintas į rusų laivą".

"The Washington Post" lapkričio 25 įdėjo didelę per tris skiltis nuotrauką. Joje matyti Vliko pirmininkas dr. J. K. Valiūnas, laikas rankoje Kudirkos žygiiui prisiminti vainiką. Itakingas Washingtono dienraštis dar priminž8 ir S. Kudirkos žygio, prieš metus tuo vietoj įvykusio, aplinkybes — rusų elgesį, lietuvių sugrąžinimą sovietams ir kt.

UPI spaudos agentūra JAV-se lapkričio 25 paskleidė žinią apie elgesį su Simu Kudirka stovykloje, kurioj jis atlieka bausmę. Nurodyta, kad žinia apie S. Kudirką gauta iš Maskvos, kur ji buvusi paskelbta "Paskutinių

įvykių kronikoje", pagrindžio spaudoje (Samizdat).

Žinia apie S. Kudirką buvo paskelbta JAV radij, televizijos. Ją skelbė ir tolimųjų vietų spauda, pvz., Kalifornijoje, Pomonoje leidžiamas "Progress-Bulletin" (lapkr. 26).

Pagal iš Maskvos gautą žinią, Simas Kudirka laikomas priverčiamųjų darbų stovykloje, esančioj Mordovijos autonomi- nės sovietų respublikoj.

Kudirka atsisakęs lankyti stovykloje rengiamus politinius kursus, ir už tai jam draudžiama stovyklos krautuvę nusipirkti maistą, rūkalus ir kt.

Kudirka gi nelankęs kursų todėl, kad jis nepripažįsta esąs kaltas. Priešingu atveju, jis manęs, jog savo namuose tėvynėje jis būtų laikomas nenormaliu žmogum.

Dar nurodyta, kad keli asmenys iš Lietuvos buvo pas Kudirką apsilankę ir patarę jam lankyti tuos politinius kursus, nes jis galėtų įsigyti geresnio maisto. Pagal vakariečių šaltinius, Kudirka, maitindamasis tik stovyklos tiekiamu maistu davinii, negalėtų išlikti gyvas.

S. Kudirkos pareiškimai Vilniaus spaudoje plačiai išgarsinti įvairių kontinentų ir įvairių tautybių spaudoj. Buenos Aires, Argentinoj leidžiamas lenkų savaitraštis "Głos Polski" spalio 8 (Nr. 40) atpasakojo praėjusių metų įvykių su Kudirka ir pakartojo jo žodžius, ypač tuos, kur jis pabrėžė neeilais savęs sovietų piliečiu. Tokio paties turinio plačius straipsnius skelbė Sydney, Australijoj lenkų laikraštis "Wiadomosci Polskie" (spalio 10) ir kiti laikraščiai.

JAV spauda, radijai bei televizijos siųstuvai lapkričio 24 pradedant kelias dienas skelbė žinias apie Lietuvą, įvykius joje, Bažnyčią, dvasininkus. Tuo būdu vėl plačiai išgarsintas Lietuvos vardas. Tie įvykiai tai S. Kudirkos žygio metinės, minėjimas Atlante, kita žinia tai elgesys su Kudirka stovykloje, jam atsisakius lankyti politinius kursus, pagaliau paskutiniųjų žinių, nuaidejusių visame krašte per spaudą ar radijus — kunigų Juozo Zdebskio ir Prospero Bubnio nuteisimas kalėjimo bausme už vaikų mokymą katekizmo. Kunigai buvo teisimų nubausti lapkričio 11 ir 12. (Elta)

IŠ MEDELLINO
Į KENNEBUNKPORTĄ

Kolumbijoj užsibaigus pranciškonų ordino generalinei kapitulai, 200 susirinkimo dalyvių ėmė tuojau skirstytis į visas pasaulio šalis. Vieni vyko tiesiog į savo namus, kiti panoro dar pamatyti kitus kraštus. Dauguma provincijų į Šiaurės Ameriką, kiek mažesnė jų dalis pasirinko Pietų Amerikos valstybes. Prie paskutiniųjų grupės prisijungiau ir aš.

Atsisveikinimas Medelline Medellino lietuvių kolonija nedidelė. Ir geriausias norus turint, gal nepavyktų jų priskaityti pilno šimto. Tai išimtinai naujieji, po paskutinio karo čia įsikūrę ateiviai.

Saleziečio tėvo M. Tamošiūno rūpesčiu kolonija turi naujai statytą puikią bažnytelę, salę ir kitas suiegom reikalingas patalpas. Čia ir vyksta visos lietuviškas judėjimas, ir kurį gal kiek su pavydu žiūri didesnė Bogotos lietuvių kolonija, nes ji tokių pastatų neturi.

Prieš man išvykstant, kun. M. Tamošiūnas sukvietė lietuvių šeštadienio vakaro pamaldom, sudarydamas man progą aukoti įmė mišias ir pasakyti atsisveikinimo pamokslą. Vaisėse dalyvavo ne tik būrelis lietuvių, bet taip pat ir ten reziduoją kunigai: M. Tamošiūnas, N. Saldukas ir dr. K. Gečys. Tai buvo mano paskutinis vakaras šiame gražiame mieste ir tokioj jaukioj lietuvių kolonijoj. Ankstyvą sekmadienio rytą jau pakilom Peru valstybės link.

Limos mieste

Kelonė iš Medellino į Limą buvo labai graži, nes diena pasitaikė nepaprasta. Bogotoj pakeistas lėktuvas perskrido pusiaują ir, dešinėj palikęs Ekvadoro valstybę, įskrido į Peru valstybės padangas. Kadangi mes laikėmės arčiau jūros, dėl to tik iš tolo buvo matomi amžinu sniegu kloti aukštieji Andų kalnai. Po trijų valandų pasiekėm Limos miestą, Peru valstybės sostinę.

Aerodrome mes sutiko ir visą laiką labai nuosirdžiai globoją Limos pranciškonų provinciolas.

Per paskutinį žemės drebėjimą labai nukentėjo vakarinė miesto dalis; dėl to, važiuojant į miestą, buvo matyti daug sugriautų namų, daug vargo ir skurdo. Pats miestas buvo mažiau paliestas.

Provinciolas tuojau pradėjo rodyti auksą ir sidabrą klotus 16 šimtmečio bažnyčių altorius, menu ir daile išpuoštus didžiulius pranciškonų, dominikonų ir jėzuitų vienuolynus.

Lima turi net tris garsius savo šventuosius: Rožę, Martyną

ir Pranciškų Solaną. Šventovės jų garbei kas dieną pilnos tikinčiųjų.

Mieste daug modernių pastatų, didingų paminklų ir meno lo-biais pasižyminčių muziejų.

Pažymėtina, jog pirmieji krikščionybės skelbėjai Pietų Amerikoje buvo iš Ispanijos atvykę pranciškonai. Dėl to visuose miesto centruose yra jiems pastatyti vienuolynai su puikiomis bažnyčiomis. Pranciškonai savo populiarumą ten išlaikė iki šių dienų.

Peru valstybės tikrai nepažįsi, jei napamatysi garsiojo Cuzco miesto, esančio Andų kalnuose, — taip kalba Limos gyventojai. Vietos provinciolas paskatinti, pasileidom lėktuvu 500 kilometrų į tą senąjį pamonės ir aukso kasyklų miestą. Buvo tikrai nepaprasta kelionė: visą laiką skridom per ledynais ir sniegą gopusnėmis pasipuošusias aukštų kalnų viršūnes.

Tą dieną mieste lankėsi valstybės prezidentas. Dėl to miestas ir iš kalnų susirinkę indėnai buvo gražiai pasipuošę. Dainos ir muzika skambėjo visą dieną, o mes daugiau lindom į muziejus ir kitus tautiniais lo-biais pasižyminčius pastatus.

Kai skridom į Argentiją, labai apgailejom, jog Peru valstybėj negalėjom dar kiek ilgiau pasilikti.

Viesnagė Argentinoj

Limoj įsėdom į Amerikos Braniff linijos lėktuvą, atskridusį iš Kalifornijos ir skrendantį į Buenos Aires. Keleiviai daugiausia buvo amerikiečiai. Vos tik pakilęs lėktuvas tuojau pasuko į Pacifiko vandenį ir tik retkarčiais tuozgriebe Čilės valstybės krantus. Kai po 5 valandų pasiekėm Čilės sostinę Santiago, mūsų Medellino grupė visai sumažėjo. Didelė dalis sustojė pažiūrėti tos valstybės sostinės, nes ji esanti labai įdomi ir graži. Palikę dviese su kroatų provinciolu, vėliau galėjomės, kad ir mes ten neišlipom, nes tokia proga gal jau niekad nebepasikartos.

Iš Santiago į Buenos Aires jau netoli. Reikia tik nuo Pacifiko persikristi skersai žemyn, ir jau atsiduri milžiniškoj 7 milijonų Argentinos sostinėj. Palyginant su Kolumbiją ir Peru, Buenos Aires mieste jau visai kitoks vaizdas. Miesto centras — europietiškas; gyventojai suvažiavę iš viso pasaulio, gražiai apsirengę; krautuvės pilnos gėrybių. Yra didelis skirtumas tarp Buenos Aires ir Šiaurės Amerikos miestų: čia visai nėra spalvotų veidų, gatvės švarios, nėra barzdų ir kasotų

— Buenos Aires mieste jau visai kitoks vaizdas. Miesto centras — europietiškas; gyventojai suvažiavę iš viso pasaulio, gražiai apsirengę; krautuvės pilnos gėrybių. Yra didelis skirtumas tarp Buenos Aires ir Šiaurės Amerikos miestų: čia visai nėra spalvotų veidų, gatvės švarios, nėra barzdų ir kasotų

— Buenos Aires mieste jau visai kitoks vaizdas. Miesto centras — europietiškas; gyventojai suvažiavę iš viso pasaulio, gražiai apsirengę; krautuvės pilnos gėrybių. Yra didelis skirtumas tarp Buenos Aires ir Šiaurės Amerikos miestų: čia visai nėra spalvotų veidų, gatvės švarios, nėra barzdų ir kasotų

— Buenos Aires mieste jau visai kitoks vaizdas. Miesto centras — europietiškas; gyventojai suvažiavę iš viso pasaulio, gražiai apsirengę; krautuvės pilnos gėrybių. Yra didelis skirtumas tarp Buenos Aires ir Šiaurės Amerikos miestų: čia visai nėra spalvotų veidų, gatvės švarios, nėra barzdų ir kasotų

— Buenos Aires mieste jau visai kitoks vaizdas. Miesto centras — europietiškas; gyventojai suvažiavę iš viso pasaulio, gražiai apsirengę; krautuvės pilnos gėrybių. Yra didelis skirtumas tarp Buenos Aires ir Šiaurės Amerikos miestų: čia visai nėra spalvotų veidų, gatvės švarios, nėra barzdų ir kasotų

— Buenos Aires mieste jau visai kitoks vaizdas. Miesto centras — europietiškas; gyventojai suvažiavę iš viso pasaulio, gražiai apsirengę; krautuvės pilnos gėrybių. Yra didelis skirtumas tarp Buenos Aires ir Šiaurės Amerikos miestų: čia visai nėra spalvotų veidų, gatvės švarios, nėra barzdų ir kasotų

— Buenos Aires mieste jau visai kitoks vaizdas. Miesto centras — europietiškas; gyventojai suvažiavę iš viso pasaulio, gražiai apsirengę; krautuvės pilnos gėrybių. Yra didelis skirtumas tarp Buenos Aires ir Šiaurės Amerikos miestų: čia visai nėra spalvotų veidų, gatvės švarios, nėra barzdų ir kasotų

— Buenos Aires mieste jau visai kitoks vaizdas. Miesto centras — europietiškas; gyventojai suvažiavę iš viso pasaulio, gražiai apsirengę; krautuvės pilnos gėrybių. Yra didelis skirtumas tarp Buenos Aires ir Šiaurės Amerikos miestų: čia visai nėra spalvotų veidų, gatvės švarios, nėra barzdų ir kasotų

— Buenos Aires mieste jau visai kitoks vaizdas. Miesto centras — europietiškas; gyventojai suvažiavę iš viso pasaulio, gražiai apsirengę; krautuvės pilnos gėrybių. Yra didelis skirtumas tarp Buenos Aires ir Šiaurės Amerikos miestų: čia visai nėra spalvotų veidų, gatvės švarios, nėra barzdų ir kasotų

— Buenos Aires mieste jau visai kitoks vaizdas. Miesto centras — europietiškas; gyventojai suvažiavę iš viso pasaulio, gražiai apsirengę; krautuvės pilnos gėrybių. Yra didelis skirtumas tarp Buenos Aires ir Šiaurės Amerikos miestų: čia visai nėra spalvotų veidų, gatvės švarios, nėra barzdų ir kasotų

— Buenos Aires mieste jau visai kitoks vaizdas. Miesto centras — europietiškas; gyventojai suvažiavę iš viso pasaulio, gražiai apsirengę; krautuvės pilnos gėrybių. Yra didelis skirtumas tarp Buenos Aires ir Šiaurės Amerikos miestų: čia visai nėra spalvotų veidų, gatvės švarios, nėra barzdų ir kasotų

— Buenos Aires mieste jau visai kitoks vaizdas. Miesto centras — europietiškas; gyventojai suvažiavę iš viso pasaulio, gražiai apsirengę; krautuvės pilnos gėrybių. Yra didelis skirtumas tarp Buenos Aires ir Šiaurės Amerikos miestų: čia visai nėra spalvotų veidų, gatvės švarios, nėra barzdų ir kasotų

— Buenos Aires mieste jau visai kitoks vaizdas. Miesto centras — europietiškas; gyventojai suvažiavę iš viso pasaulio, gražiai apsirengę; krautuvės pilnos gėrybių. Yra didelis skirtumas tarp Buenos Aires ir Šiaurės Amerikos miestų: čia visai nėra spalvotų veidų, gatvės švarios, nėra barzdų ir kasotų

— Buenos Aires mieste jau visai kitoks vaizdas. Miesto centras — europietiškas; gyventojai suvažiavę iš viso pasaulio, gražiai apsirengę; krautuvės pilnos gėrybių. Yra didelis skirtumas tarp Buenos Aires ir Šiaurės Amerikos miestų: čia visai nėra spalvotų veidų, gatvės švarios, nėra barzdų ir kasotų

— Buenos Aires mieste jau visai kitoks vaizdas. Miesto centras — europietiškas; gyventojai suvažiavę iš viso pasaulio, gražiai apsirengę; krautuvės pilnos gėrybių. Yra didelis skirtumas tarp Buenos Aires ir Šiaurės Amerikos miestų: čia visai nėra spalvotų veidų, gatvės švarios, nėra barzdų ir kasotų

— Buenos Aires mieste jau visai kitoks vaizdas. Miesto centras — europietiškas; gyventojai suvažiavę iš viso pasaulio, gražiai apsirengę; krautuvės pilnos gėrybių. Yra didelis skirtumas tarp Buenos Aires ir Šiaurės Amerikos miestų: čia visai nėra spalvotų veidų, gatvės švarios, nėra barzdų ir kasotų

— Buenos Aires mieste jau visai kitoks vaizdas. Miesto centras — europietiškas; gyventojai suvažiavę iš viso pasaulio, gražiai apsirengę; krautuvės pilnos gėrybių. Yra didelis skirtumas tarp Buenos Aires ir Šiaurės Amerikos miestų: čia visai nėra spalvotų veidų, gatvės švarios, nėra barzdų ir kasotų

— Buenos Aires mieste jau visai kitoks vaizdas. Miesto centras — europietiškas; gyventojai suvažiavę iš viso pasaulio, gražiai apsirengę; krautuvės pilnos gėrybių. Yra didelis skirtumas tarp Buenos Aires ir Šiaurės Amerikos miestų: čia visai nėra spalvotų veidų, gatvės švarios, nėra barzdų ir kasotų

— Buenos Aires mieste jau visai kitoks vaizdas. Miesto centras — europietiškas; gyventojai suvažiavę iš viso pasaulio, gražiai apsirengę; krautuvės pilnos gėrybių. Yra didelis skirtumas tarp Buenos Aires ir Šiaurės Amerikos miestų: čia visai nėra spalvotų veidų, gatvės švarios, nėra barzdų ir kasotų

— Buenos Aires mieste jau visai kitoks vaizdas. Miesto centras — europietiškas; gyventojai suvažiavę iš viso pasaulio, gražiai apsirengę; krautuvės pilnos gėrybių. Yra didelis skirtumas tarp Buenos Aires ir Šiaurės Amerikos miestų: čia visai nėra spalvotų veidų, gatvės švarios, nėra barzdų ir kasotų

— Buenos Aires mieste jau visai kitoks vaizdas. Miesto centras — europietiškas; gyventojai suvažiavę iš viso pasaulio, gražiai apsirengę; krautuvės pilnos gėrybių. Yra didelis skirtumas tarp Buenos Aires ir Šiaurės Amerikos miestų: čia visai nėra spalvotų veidų, gatvės švarios, nėra barzdų ir kasotų

— Buenos Aires mieste jau visai kitoks vaizdas. Miesto centras — europietiškas; gyventojai suvažiavę iš viso pasaulio, gražiai apsirengę; krautuvės pilnos gėrybių. Yra didelis skirtumas tarp Buenos Aires ir Šiaurės Amerikos miestų: čia visai nėra spalvotų veidų, gatvės švarios, nėra barzdų ir kasotų

— Buenos Aires mieste jau visai kitoks vaizdas. Miesto centras — europietiškas; gyventojai suvažiavę iš viso pasaulio, gražiai apsirengę; krautuvės pilnos gėrybių. Yra didelis skirtumas tarp Buenos Aires ir Šiaurės Amerikos miestų: čia visai nėra spalvotų veidų, gatvės švarios, nėra barzdų ir kasotų

— Buenos Aires mieste jau visai kitoks vaizdas. Miesto centras — europietiškas; gyventojai suvažiavę iš viso pasaulio, gražiai apsirengę; krautuvės pilnos gėrybių. Yra didelis skirtumas tarp Buenos Aires ir Šiaurės Amerikos miestų: čia visai nėra spalvotų veidų, gatvės švarios, nėra barzdų ir kasotų

— Buenos Aires mieste jau visai kitoks vaizdas. Miesto centras — europietiškas; gyventojai suvažiavę iš viso pasaulio, gražiai apsirengę; krautuvės pilnos gėrybių. Yra didelis skirtumas tarp Buenos Aires ir Šiaurės Amerikos miestų: čia visai nėra spalvotų veidų, gatvės švarios, nėra barzdų ir kasotų

— Buenos Aires mieste jau visai kitoks vaizdas. Miesto centras — europietiškas; gyventojai suvažiavę iš viso pasaulio, gražiai apsirengę; krautuvės pilnos gėrybių. Yra didelis skirtumas tarp Buenos Aires ir Šiaurės Amerikos miestų: čia visai nėra spalvotų veidų, gatvės švarios, nėra barzdų ir kasotų

— Buenos Aires mieste jau visai kitoks vaizdas. Miesto centras — europietiškas; gyventojai suvažiavę iš viso pasaulio, gražiai apsirengę; krautuvės pilnos gėrybių. Yra didelis skirtumas tarp Buenos Aires ir Šiaurės Amerikos miestų: čia visai nėra spalvotų veidų, gatvės švarios, nėra barzdų ir kasotų

— Buenos Aires mieste jau visai kitoks vaizdas. Miesto centras — europietiškas; gyventojai suvažiavę iš viso pasaulio, gražiai apsirengę; krautuvės pilnos gėrybių. Yra didelis skirtumas tarp Buenos Aires ir Šiaurės Amerikos miestų: čia visai nėra spalvotų veidų, gatvės švarios, nėra barzdų ir kasotų

— Buenos Aires mieste jau visai kitoks vaizdas. Miesto centras — europietiškas; gyventojai suvažiavę iš viso pasaulio, gražiai apsirengę; krautuvės pilnos gėrybių. Yra didelis skirtumas tarp Buenos Aires ir Šiaurės Amerikos miestų: čia visai nėra spalvotų veidų, gatvės švarios, nėra barzdų ir kasotų

— Buenos Aires mieste jau visai kitoks vaizdas. Miesto centras — europietiškas; gyventojai suvažiavę iš viso pasaulio, gražiai apsirengę; krautuvės pilnos gėrybių. Yra didelis skirtumas tarp Buenos Aires ir Šiaurės Amerikos miestų: čia visai nėra spalvotų veidų, gatvės švarios, nėra barzdų ir kasotų

— Buenos Aires mieste jau visai kitoks vaizdas. Miesto centras — europietiškas; gyventojai suvažiavę iš viso pasaulio, gražiai apsirengę; krautuvės pilnos gėrybių. Yra didelis skirtumas tarp Buenos Aires ir Šiaurės Amerikos miestų: čia visai nėra spalvotų veidų, gatvės švarios, nėra barzdų ir kasotų

— Buenos Aires mieste jau visai kitoks vaizdas. Miesto centras — europietiškas; gyventojai suvažiavę iš viso pasaulio, gražiai apsirengę; krautuvės pilnos gėrybių. Yra didelis skirtumas tarp Buenos Aires ir Šiaurės Amerikos miestų: čia visai nėra spalvotų veidų, gatvės švarios, nėra barzdų ir kasotų

— Buenos Aires mieste jau visai kitoks vaizdas. Miesto centras — europietiškas; gyventojai suvažiavę iš viso pasaulio, gražiai apsirengę; krautuvės pilnos gėrybių. Yra didelis skirtumas tarp Buenos Aires ir Šiaurės Amerikos miestų: čia visai nėra spalvotų veidų, gatvės švarios, nėra barzdų ir kasotų

— Buenos Aires mieste jau visai kitoks vaizdas. Miesto centras — europietiškas; gyventojai suvažiavę iš viso pasaulio, gražiai apsirengę; krautuvės pilnos gėrybių. Yra didelis skirtumas tarp Buenos Aires ir Šiaurės Amerikos miestų: čia visai nėra spalvotų veidų, gatvės švarios, nėra barzdų ir kasotų

— Buenos Aires mieste jau visai kitoks vaizdas. Miesto centras — europietiškas; gyventojai suvažiavę iš viso pasaulio, gražiai apsirengę; krautuvės pilnos gėrybių. Yra didelis skirtumas tarp Buenos Aires ir Šiaurės Amerikos miestų: čia visai nėra spalvotų veidų, gatvės švarios, nėra barzdų ir kasotų

— Buenos Aires mieste jau visai kitoks vaizdas. Miesto centras — europietiškas; gyventojai suvažiavę iš viso pasaulio, gražiai apsirengę; krautuvės pilnos gėrybių. Yra didelis skirtumas tarp Buenos Aires ir Šiaurės Amerikos miestų: čia visai nėra spalvotų veidų, gatvės švarios, nėra barzdų ir kasotų

— Buenos Aires mieste jau visai kitoks vaizdas. Miesto centras — europietiškas; gyventojai suvažiavę iš viso pasaulio, gražiai apsirengę; krautuvės pilnos gėrybių. Yra didelis skirtumas tarp Buenos Aires ir Šiaurės Amerikos miestų: čia visai nėra spalvotų veidų, gatvės švarios, nėra barzdų ir kasotų

— Buenos Aires mieste jau visai kitoks vaizdas. Miesto centras — europietiškas; gyventojai suvažiavę iš viso pasaulio, gražiai apsirengę; krautuvės pilnos gėrybių. Yra didelis skirtumas tarp Buenos Aires ir Šiaurės Amerikos miestų: čia visai nėra spalvotų veidų, gatvės švarios, nėra barzdų ir kasotų

— Buenos Aires mieste jau visai kitoks vaizdas. Miesto centras — europietiškas; gyventojai suvažiavę iš viso pasaulio, gražiai apsirengę; krautuvės pilnos gėrybių. Yra didelis skirtumas tarp Buenos Aires ir Šiaurės Amerikos miestų: čia visai nėra spalvotų veidų, gatvės švarios, nėra barzdų ir kasotų

— Buenos Aires mieste jau visai kitoks vaizdas. Miesto centras — europietiškas; gyventojai suvažiavę iš viso pasaulio, gražiai apsirengę; krautuvės pilnos gėrybių. Yra didelis skirtumas tarp Buenos Aires ir Šiaurės Amerikos miestų: čia visai nėra spalvotų veidų, gatvės švarios, nėra barzdų ir kasotų

— Buenos Aires mieste jau visai kitoks vaizdas. Miesto centras — europietiškas; gyventojai suvažiavę iš viso pasaulio, gražiai apsirengę; krautuvės pilnos gėrybių. Yra didelis skirtumas tarp Buenos Aires ir Šiaurės Amerikos miestų: čia visai nėra spalvotų veidų, gatvės švarios, nėra barzdų ir kasotų

— Buenos Aires mieste jau visai kitoks vaizdas. Miesto centras — europietiškas; gyventojai suvažiavę iš viso pasaulio, gražiai apsirengę; krautuvės pilnos gėrybių. Yra didelis skirtumas tarp Buenos Aires ir Šiaurės Amerikos miestų: čia visai nėra spalvotų veidų, gatvės švarios, nėra barzdų ir kasotų

— Buenos Aires mieste jau visai kitoks vaizdas. Miesto centras — europietiškas; gyventojai suvažiavę iš viso pasaul

BENDRABUČIO SIENOS KYLA

Vokietijoje pašventintas Vasario 16
gimnazijos naujo bendrabučio
kartinis akmuo

Lapkričio 13 įvyko iškilmingas Vasario 16 gimnazijos naujo bendrabučio kartinio akmens dėjimas ir šventinimas.

Prie jau gerokai pažėjusių mūro sienų susirinko būrys svečių bei mokiniai su mokytojais.

Gimnazijos direktorius V. Natkevičius pasveikino svečius, iškėlė bendrabučio svarbą lietuviškam jaunimui, dėkojo ligšioliniams rėmėjams ir prašė, ypatingai tuos, kurie dar nesirijo nieko duoti šiam reikalui, paramos, kad pradėta bendrabučio statyba būtų sėkmingai užbaigta.

I kartinio akmens varinę rolę buvo įdėta: dienos vietinis laikraštis Mannheim Morgen, paskutinis VLB Informacijų numeris, paskutinis Pasaulio Lietuvinio numeris, Vasario 16 gimnazijos kuratorijos statutas, galiojančių monetų ir bendrabučio šventinio akto.

Kartinį akmenį padėjo direktorius V. Natkevičius, vokiečių vyriausybės atstovas ministras dr. Wottge ir piginio vajuos vedėjas tėvas A. Bernatonis, OFM, Cap. šventinio apeigas atliko Europos lietuvių vyskupas A.L. Deksnys ir evangelikų kunigas J. Urdzė.

Dabar pradėta statyti tik pirmoji bendrabučio dalis, nes vokiečių vyriausybės, nenorėdama per daug apskunkinti savo

biudžeto, pinigų skiria irgi dalimis.

Pirmoji bendrabučio dalis turės 55 lovas ir visus reikalingus įrengimus: prausykla, dušus, kambarius bendram naudojimui ir kt. Bendrabutis yra taip suplanuotas, kad jį būtų galima dalimis išapgyventi.

Šventinant kartinį akmenį, jau pusė pirmosios dalies sienų buvo išmūryta. Jeigu ora leis, dar šiais metais turėtų būti baigti visi mūrijimo darbai. Vėliausiai birželio mėnesį nauju bendrabučiu jau bus galima naudotis.

Sios pirmosios dalies kaina yra 537,000 markių, iš kurių 400,000 markių duoda vokiečių vyriausybė. Visas bendrabutis, pagal dabartinius apskaičiavimus turėtų siekti 1,300,000 markių (400,000 dol.). Pabaigus pirmąją dalį, bus pradėta statyti antroji, kuri turės 60 lovų.

Vasario 16 gimnazija labai džiaugiasi, kad į jos paramos prašymą jau atsiliėpė didelis skaičius tautiečių iš visų pasaulio kraštų. Tai rodo, kad jos svarba yra suprantama ir reikalinga mokytojų ir mokinio.

Tačiau sėkmingam statybos užbaigimui dar trūksta pinigų. Todėl ir dabar visi yra prašomi savo auką paremti pradėtą darbą.

VASARIO 16 GIMNAZIJOS BENDRABUČIO KARTINIO AKMENIS PAŠVENTINIMO AKTAS

Takstantis devyni šimtai septyniasdešimt pirmųjų metų lapkričio 13 lietuvių sodyboje Romuvoje, esančioje prie Huettenfeldo, Mannheimo apskrityje, Federalinėje Vokietijoje, dalyvaujant daugeliui lietuvių iš Federalinės Vokietijos, vokiečių vyriausybės atstovams, yra šventinamas Lietuvos Vasario 16 gimnazijos bendrabučio kartinis akmuo.

Lietuva yra šiuo metu okupuota Sovietų Sąjungos, jos mokyklose nėra mokyimo ir auklėjimo laisvės. Šia laisve naudojasi tik vienintelė lietuviška gimnazija Vakarų pasaulio. Įkurta 1951 Diepholze Vokietijos Lietuvių Bendruomenės pastangomis, 1954 perkelta į šią vietą, įgyta laisvojo pasaulio lietuvių aukomis, ji yra išlaikoma Vakarų lietuvių ir Federalinės Vokietijos bei Baden-Wuerttembergo vyriausybėmis.

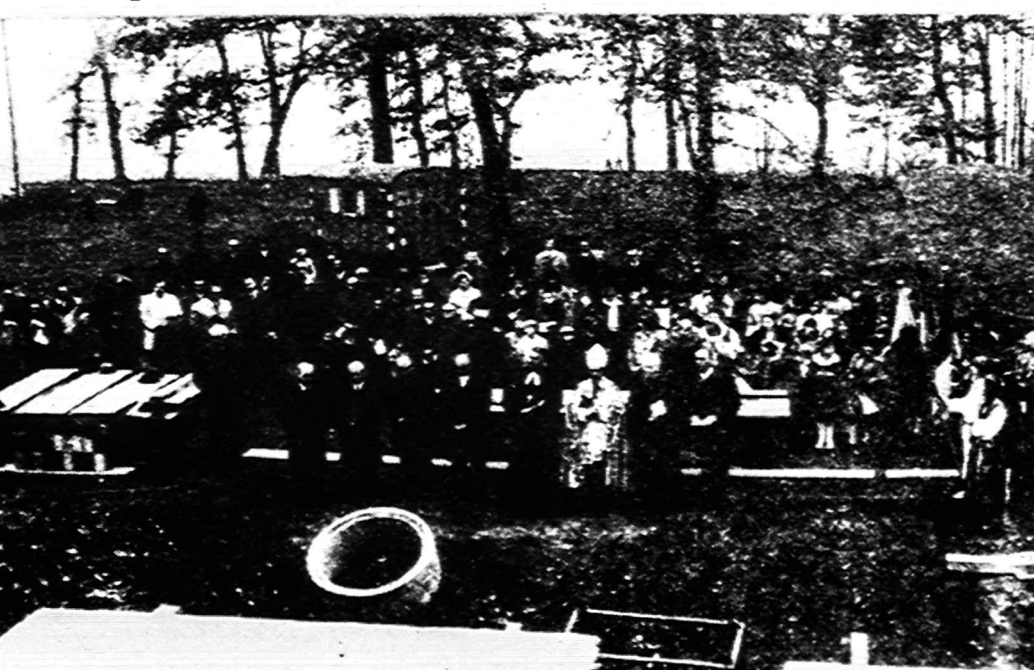
Lešos šiam bendrabučiu, kuris atsisieja apie vieną milijoną tris šimtus tūkstančių markių, duodamos lygionimis dalimis Federalinės vyriausybės Bonnoje, Baden-Wuerttembergo vyriausybės Stuttgarte ir laisvojo pasaulio lietuvių. Statybą vykdo Vasario 16 gimnazijos Kuratorija, kuri už gimnaziją yra atsakinga nuo 1968 metų liepos 1.

Tebūnie šis bendrabutis mėsstama ir malonia vieta lietuvių jaunimui, siekiančiam tėvynės laisvės ir mokslo. Tėlaina Dievas auklėtojus ir auklėtinius.

Pasirašė:

Vasario 16 gimnazijos kuratorijos nariai, Vokiečių vyriausybės atstovas, šventinę dvasiškiai, Vasario 16 gimnazijos mokytojai, Mokinio atstovai ir Architektas

Huettenfeld, Romuva
1971 lapkričio 13

Prie pradėto Vasario 16 gimnazijos bendrabučio statybos būrys svečių ir mokiniai. Pirmoje eilėje matosi Tėv. A. Bernatonis, J. K. Valiūnas, V. Banaitis, dr. Wottge, evangelikų kun. J. Urdzė, vysk. A. Deksnys, kun. P. Celiešius, kun. B. Liubinas.

Tyrinėtojai laikė, kad kovų metu daug vietinių gyventojų žuvo, o į jų vietas traukė lietuviai. Čia remtasi vadinamaisiais "Wegeberichte" — keliaraščiais į Lietuvą plėsti, kur nurodoma gyvenamosios vietos jau Lietuvos, pažymint, kad tose žemėse "yra ko plėsti". Atseit, plotai ligi Lietuvos turėję būti anuomet tušti. Betgi kryžiuočiai, mano dr. Jaktas, savindamiesi visas žemes nuo Vyslos iki Nemuno, "savo krašto", juoba neturtingų, nelietė, tad jų vietovės "Keliaraščiuose" ir neįrašytos. Ir pats Mortensenas, neigdamas pastovų gyvenviečių toje dykroje buvimą, nepaneigė gyventojų buvimo. Po Žalgirio mūšio, Melno taikos ir ypač kryžiuočių karų su Lenkija, kryžiuočių valdomi plotai sumažėjo. Paskutiniai didieji magistrat, įsisedę Karaliaučiuje, rtpindamiesi pajamomis, turėjo klajojančius dykros gyventojus versti sėsliais ūkininkais, kad turėtų iš to daugiau pajamų. Vokiečių plūdinimas iš

Kristaus Karaliaus šventėje lapkričio 21 d. Angelių Karalienės parapijos salėje. Iš k. į d.: vargonininkas Albinas Prizgintas, Julija Gudelytė, Janina Mathews, Danutė Miklaite, Jurgis Oniūnas, Lionė Juodytė - Mathews, antroje eilėje: dr. A. Škėrys, sesuo Palmyra, sesuo Augusta.

PO CHICAGOS DANGUM

Simas Kudirka Chicagoje. Čia lietuviai Simą Kudirką paminėjo įvairiai.

Margučio radijas perdavė Kudirkos istoriją, teismą ir jo likimą. Spauda jo tragediją atžymėjo tinkamai. Lapkričio 21 Jaunimo centre įvyko Lietuvos kariuomenės ir S. Kudirkos minėjimas, į kurį gausiai atsilankė publika. Lapkričio 27 miesto centre prie Picasso paminklo buvo demonstracijos, kuriose kalbėjo žymūs amerikiečiai.

Kudirka gyvas! Jis yra šių laikų laisvės simbolis!

Derliaus šventė

Navy Pier tarptautinėje parodoje lapkričio 20-21 pasirodė mūsų šokių grupė Grandis, vedama L. Brazdienės. Lietuviai savo skrydžių turėjo medžio drožinių, rankdarbių ir įvairių lietuviškų dirbinių. Pasirodymą surengė LB apygarda.

Antras teatro festivalis LB Kultūros Fondas įvykdė savo sunkų darbą. Keturias di-

nas Jaunimo centre vakarais ir sekmadienį po pietų ejo trys vaidinimai. Tai K. Ostrausko "Metai", J. Jankaus "Audronė" ir A. Landsbergio "Paskutinis piknikas". Režisoriai: M. Smilgaitė, E. Kudabienė ir D. Mackalienė. Pastatymai buvo premijuoti.

Kai viskas jau praėjė, norisi paklausti rengėjų, kodėl į festivalį nebuvo įtraukti du jau seniai žinomi teatrai: Šaulių ir Alvuodo. Šauliai per 15 metų yra statę įvairių vaidinimų, o Alvuodas jaunimui net kelis kartus statė tuos pačius, ir publikos buvo. Dr. J. Adomavičius paskaito per S. Barcus šeimos valandą nuskambėjo nemalonūs priminimai, kad reikia visiem jungtis, kiek tik sąlygos leidžia, užimant jaunimą visokiais darbais, kad jis neturėtų laiko nuodėtytis ir žudytis.

dalį senųjų gyventojų, plačiai atvėrė kelią kolonizacijai iš Vakarų — Donelaičio minimiems zaleburgeriams, sveisteriam ir kitiems. Dabar ir prasidėjo krašto tikras vokiečių. Vokiškojo elemento persvara didino vokiečių kalbos vis didesnis įsigalėjimas bažnyčioje, mokykloje.

Turininga paskaita įnešė nemaža naujos sviesos į tą neaiškų Mažosios Lietuvos gyvenimo periodą. Po paskaitos dar kalbėjo dr. J. Girmius, A. Maziulis, V. Kulbokas ir kiti. Dar ilgai dalyviai dalijosi tik ką girdėtomis mintimis prie gausaus vaišingos šeimininkės P. Kaladienės stalo.

V. K.

KULTŪROS ŽIDINY — aukos statybai Kultūros židiniui, Tėvų pranciškonų vienuolynui, jo koplyčiai, spaustuvei (pagal atskirų aukotojų pageidavimus) aukoj:

Dr. B. Radzivas, Richmond Hill, N.Y., 1000, anksč. 1225.
M. Šalinskienė, Woodhaven, N.Y., 525, anksč. 2235.
V. Vaskūnas, Brooklyn, N.Y., 100, anksč. 151.
V. Minsawitch, Richmond Hill, N.Y., 50, anksč. 100, pažad. 200.
P. Bielskus, Brooklyn, N.Y., 300, anksč. 250.
B. Lukoševičienė, Richmond Hill, N.Y., 2, anksč. 108, pažad. 200.
A. Rymydis, Brooklyn, N.Y., 10, anksč. 10.
H. Butkienė, Woodhaven, N.Y., 100, anksč. 100.
P. Zuyus, Maspeth, N.Y., 10, pažad. 100.

Laukiama aukų ne tik grynais pinigais, pasisąžėjimais, bet ir užrašais testamentuose.

Siųsti:

BUILDING FUND
Franciscan Monastery
680 Bushwick Ave., Brooklyn, N.Y. 11221

Kitoose laikraščio numeriuose skelbsime kitų vietovių aukotojų pavardes.

IŠ VISUR

— Vliko seimas šiais metais vyko gruodžio 4-5 Detroit, Lietuvių namuose. Dalyvavo 36 atstovai, su svečiais — apie 100 asmenų. Gauta daug sveikintųjų žodžių ir raštu. Priimta eilė nutarimų. Seimą Detroito lietuvių visuomenė priėmė nuširdžiai. Banketo metu dainavo jaunimo choras. Seimui pirmininkavo prof. dr. Adolfas Damskis, vicepirmininkas Kazys Veikutis. Pačiau kitame numery.

— Amerikos Lietuvių Taryba prašo visų lietuvių pasirašyti protesto peticiją ir taip pat rinkti parašus iš lietuvių draugų. Šią peticiją Alta yra nusistatę įteikti prez. R. Nixonui ir J. Tautom. Norima surinkti mažiausia 100,000 parašų. Visi vieningai ir skubiai rinkime parašus. Visais klausimais kreiptis į ALT centrą: 2606 West 63 St., Chicago, Ill. 60629. Tel. 778-6900 arba 778-6901.

— Šiaurės Amerikos Lietuvių fizinio auklėjimo ir sporto sąjungos metinis atstovų suvažiavimas įvyks gruodžio 11-12 Detroit, Continental Congress Inn viesbuty.

— Kanados Lietuvių Dienos pelno likutį skirstant, atsidėdami už paramą per spaudą, rengėjai per J. Šarapnicką Darbininkui paremti paskyrė 15 dol. Ačiū už įvertinimą.

— Aidai, mėnesinis kultūros žurnalas, JAV LB dvidešimtmėsio proga paskyrė visą numerį Lietuvių Bendruomenės reikalams. Toks numeris išeis 1972 sausio mėn.

— A. a. prel. Mykolas Krupavičius mirties metinės sukako gruodžio 4. Dėl įvairių priežasčių velionio viešas minėjimas nukeliamas į 1972 sausio 16. Jis įvyks Chicagoje, Svč. M. Marijos Gimimo parapijos salėje.

— Dail. Vytauto Remeikos, iš Montrelio, paroda ruošiamą Detroito Lietuvių namuose gruodžio 12, 18 ir 19. Parodą ruošia Detroito LB apylinkės valdyba.

— Studentų Ateitininkų Sąjungos naują centro valdybą sudaro: dvasios vadas kun. Gediminas Kijauskas, pirm. Jūratė Jasaitytė, vicepirm. Antanas Razma, vidaus reikalų sekr. Augustas Šaulytė, užsn. reikalų sekr. Lina Kriaučiūnaitė, specialiųjų reikalų sekr. Dalia Jasaitytė, centro draugovės reikalams Jolita Kisielitė, izd. Rimas Čepulis ir Pijus Stončius, spaudos informacijos centr. Saulius Kuprys ir Roma Olsauskaitė, koresp. Danguolė Stončiūtė, nariai Jurgis Bradūnas, Algis Šimaitis ir Antanas Razgaitis. Centro valdybos adresas: 6922 So. Oakley Ave., Chicago, Ill. 60636. Tel. (312) 434-2165.

— Petras Mitalas ir Vytautas Maciūnas buvo vieningai patvirtinti JAV LB centro valdybos nariais JAV LB tarybos korespondencinio posėdžio metu. Posėdis vyko nuo spalio 30 iki lapkričio 15. Slapto balsavimo rezultatus lapkričio 23 suskaičiavo JAV LB tarybos prezidento nariai sekretoriaus Vaclovo Kleizos namuose, dalyvaujant JAV LB garbės teismo pirmininkui teisininkui Jonui Našliūnui.

— JAV LB centro valdyba dėkoja visiem, prisidėjusiems prie LB rugsėjo mėnesio vajuos. Iki šiol savo aukas yra atsiuntusios šios apylinkės: Bostono, Brocktono, Beverly Shores, Cicero, Hot Springs, Kenosha-Racine, Lemonto, Milwaukee, Melrose Parko, New Britain, New Haveno, Omahos, Pietinės New Jersey, Providence, Phoenix, Roselando ir Worcesterio. Laukiama atsiliepimo su aukomis ir iš kitų apylinkių. Aukus prašoma siųsti naujam centro valdybos finansų tvarkytojui Petriui Mitalui, 7322 Oak Avenue, Philadelphia, Pa. 19126.

MAŽOSIOS LIETUVOS APGYVENDINIMAS

L. K. M. Akademijos N. Anglijos Židinio metinis susirinkimas įvyko lapkričio 27 dr. P. Kaladės bute. Susirinkimą pradėjo prof. J. Navickas, pakviestas prel. V. Balčiūną sukalbėti maldą. Po to pirmininkas pranešė, kad dr. Petras ir p. p. Pranas Kaladės per Židinį skiria dr. J. Jaktui 500 dol. premiją už Lietuvos ribų mokslinį tyrinėjimą. Mecenatas dr. Kaladė savo kalboje pabrėžė, kad lietuvių intelektualai kovą už Lietuvos išlaisvinimą svarbiausia gali vesti mokslo priemonėmis, atremdami rusų melus ir klaidas, stengdamiesi iširti etnografines Lietuvos sienas, išaiškindami baltų kalbų ir slavų skirtingumą. Dėl to jis sveikina dr. Jaktą, dirbantį šioje srityje ir linki sėkmės. Dr. J. Jaktas prisipažino esąs staigiai užkluptas ir nepasirošęs šiuo reikalu kalbėti. Jis dėkoja dr. Kaladei už išjudinimą šiuos klausimus tyrinėti ir sudarymą sąlygų tam darbui.

Eidamas prie savos temos "Mažosios Lietuvos apgyvendinimas ir Mortensen teorijos kritika", pasisako ne tiek tą teoriją grąisias, kiek stengsis objektyviai aiškintis, kaip Mažosios Lietuvos gyventojai amžių bėnyje keitėsi. Tuo klausimu jau būvęs susidomėjęs studijuodamas Lietuvos universitete, kai paskaitęs Heinrichai-

tės disertacijos šiuo klausimu komentarus. Trumpai suglaudus Heinrichaitės ir jos vyro Mortensenų pažiūras buvo ta, kad lietuviai Mažosios Lietuvos ne autochtonai, bet vėlesni imigrantai iš Lietuvos, emė čia keltis 15 amžiuje, kai senieji prūsai dėl įvairių istorinių priežasčių išnyko. Vėliau lygia dalimi atsiradę ir vokiečiai kolonistai. Abi tautybės sumišios. Ilgainiui vokiečiai persivėrė, ir kraštas pasidaręs vokiškas.

Iš tikrųjų Mažoji Lietuva iš seno buvo pirmą kartą gria, senuosiuose istoriniuose šaltiniuose vadinama solitudo, Wildniss, lietuviškai — dykra. Nuo senovės čia daugiausia gyveno dvi baltų kiltys: nadruviai ir skalviai. Jie nebuvo sėslūs žemdirbiai, bet keliaujantieji medžiotojai, bitininkai, žvejai, kariai ir nekartą plėšikai. Didžiulė dykra buvo labai retai tveninama. Juos nugalejo nuo Vyslos besiskverbianti kryžiuočiai. Bet senieji gyventojai išliko. Tik vakarinių pakraščiu kūrėsi vokiečių germanų kolonistai, maišėsi su vietiniais gyventojais prūsais, kuriais buvo pavadintos visos baltų kiltys tarp Vyslos ir Nemuno. Tas kraštas, kryžiuočių valdomas, tapo Lietuvos ir kryžiuočių kovų arena. Tai trukdė gyventojams tapti sėsliais žemdirbiais. Gyventojų iš viso buvo mažai.

Kun. Aloyzas Klimas, miręs lapkričio 11 d. Paskutiniu laiku jis buvo vikaru Norwoodo, Mass., lietuvių par.

MIRĖ kunigas ALOYZAS KLIMAS

Lapkričio 11 širdies smūgio ištiktas mirė kun. Aloyzas Klimas. Jis buvo rastas miręs savo namelyje Wareham. Tą namelį jis buvo įsigijęs su savo broliu kunigu Jonu.

Velionis buvo gimęs 1907 gegužės 20. Kunigu įšventintas 1932 gegužės 21. Nuo 1944 iki 1950 buvo tremtinių kapelionu Vokietijoje.

I Ameriką atvyko 1950, buvo vikaru Sv. Kazimiero parapijoje Brocktone, Nekalto Prasidėjimo parapijoje Cambridge ir Sv. Pranciškaus parapijoje Lawrence. Nuo 1964 buvo paskirtas kapelionu Nukryžiuoto Jėzaus seselių vienuolyne Brocktone, kitais metais — senelių namų kapelionu Brocktone.

Palaidotas iš Sv. Jurgio parapijos bažnyčios Norwoode. Mišias koncelebravo vysk. Jeremiah F. Miniham, kun. Jonas Klimas, kun. Albinas F. Janišas, kun. Simeonas Saulėnas ir kun. Albertas Abraščinskas. Palaidotas Jėzaus Nukryžiuotojo seselių kapinėse Brocktone.

Lapkričio "AIDA"

Straipsniai: K. Trimakas — Vyrėnėnė ir jaunesnėji karta; Dr. J. Grinius — Meilė, džiazas ir velnias (Grušo dramos); V. Bagdanavičius — M. Bubnerio žvilgis į krikščionišką ir žydišką religiją.

Iš grožinės literatūros: A. Vaičiulaitis — Juozo Grušo novelė; J. Grušas — Karalaitė nebuvo protinga (novelė); Pietų Amerikos poezija.

Apžvalgos: R. Ramelis — Del ko reikėtų susimąstyti kulto ministrui Ruzginiui; J. Gimius — Prof. J. Eretas 75 metų viršūnė; J. P. — Dailininkas E. M. Budrys; D. Matulionytė — "Aidų" ir Šalčių lengvosios muzikos koncertai; A. Gailiusis — Apie LB, išeivų partijas ir kitus dalykus; Pr. Skardžius — Bedarbė ir nedarbas; Ispaniškos Amerikos poezija; Mūsų buitijė.

Recenzijos: T. Alga — Trys romani rezistencinėmis temomis; J. Gimius — Anglišką lituanistinę enciklopediją; I. Malėnas — Seima tautinėje bendruomenėje (V. Čižiūno).

Viršelyje A. Tamošaitienės gobelinų nuotraukos: I p. — Priešai, 4 psl. Atsisveikinimas.

Sis numeris iliustruotas E. M. Budrio tapybos darbo nuotraukomis (Studio Fuchs ab Visby).

Redaguoja dr. Juozas Girnius, 27 Juliette St., Boston, Mass. 02122; leidžia T. Pranciškonai; leidėjų atstovas T. dr. Leonardas Andriekus, OFM; administruoja T. Benvenutas Ramanauskas, OFM, 680 Bushwick Ave., Brooklyn, N. Y. 11221.

XXXXXXXXXXXX

Grišim, grišim, kvarteto "Viltis" 15 lietuviškų dainų plokštelė: 8 duetų ir 7 kvarteto. Kaina 5 dol.

LKMOPS TARYBOS SUAŽIAVIMAS NEW YORKE NEW YORKE

Lapkričio 14 Kultūros Židinje Brooklyne įvyko Lietuvių Katalikių Moterų Organizacijų Tarybos suvažiavimas. Atstovų posėdis prasidėjo 2 v. popiet. Po valdybos pirmininkės dr. A. Šlepetytės-Janačienės atidarymo žodžio ir Pasaulio Katalikių Unijos maldos, buvo išrinktas prezidiumas. Jį sudarė: LKMOPS vicepir. M. Lušienė, Kanados Lietuvių Katalikių Moterų Draugijos pirmininkė dr. O. Gustainienė ir N. Y. Lietuvių Katalikių Moterų Kultūros Draugijos atstovė dr. S. Bobelienė.

Po dr. A. Radzivanienės perskaityto protokolo ir trumpų papildymų buvo padaryti LKMOPS pirmininkės dr. A. Janačienės ir išdėstytos B. Reventienės pranešimai ir perskaityta B. Venskuvienės, lietuvių atstovės prie Pasaulio Katalikių Organizacijų Unijos, tarptautinės veiklos metinė apžvalga.

Pranešimai

N. Y. Lietuvių Kat. Moterų Kultūros Draugijos pirmininkė dr. A. Radzivanienė p. lare pra-

nešimą apie savo organizacijos darbus, E. Vaisnoraitė — apie LKMOPS — gos 24 kuopos veiklą. M. Lušienė supažindino atstoves su Bostono lietuvių katalikių moterų organizacijos padėtimi. G. dr. O. Gustainienė padarė pranešimą apie Kanados lietuvių katalikių moterų veiklą. "Ciedros" korporacija Chicago raštu atsiuntė savo pranešimą ir sveikinimus.

Posėdžio metu balsavimu buvo papildyta LKMOPS valdyba. Naujomis narėmis pakviestos P. Ažuolienė, V. Lušytė — Penikienė ir L. Vainienė.

Svarbesnieji darbai

Per paskutiniuosius metus LKMOPS valdyba stiprino ryšį tarp lietuvių katalikių organizacijų, leido biuletenį, telkė lešas, atstovavo Sąjungai mišėjimuose, komisijose, suvažiavimuose, prisidėjo prie protestų už Simą Kudirką, Brazilskų bylos.

B. Venskuvienė atstovavo Sąjungai Vokietijos katalikių moterų kongrese Freiburge, Europos pasauliečių apstaltavimo

suažiavime Innsburke, Austrijoje, Berlyno savaitėje, kuri buvo skirta užsienio organizacijų atstovėms, ir drauge su V. Zemaite dalyvavo Pasaulio Katalikių Moterų Organizacijų Unijos suvažiavime Belgijoje.

Posėdžiui baigiantis, nutarta ir toliau stiprinti Sąjungos informacinę tarnybą, jungti visas lietuvių katalikių moterų organizacijas, kelti Lietuvos vardą ir skelbti jos vargus kitų tautų tarpe.

Pasveikintos sukaktuvinių

Antroji LKMOPS Tarybos suvažiavimo dalis prasidėjo 4 v. popiet. Čia jau dalyvavo ir visuomenė. Visus pasveikino prof. dr. A. Janačienė. Po to buvo pagerbtos dvi nusipelnusios visuomenės veikėjos: M. Galdikienė ir dr. O. Labanauskaitė.

Šiais metais suėjo 60 metų, kaip visuomeninėje veikloje reikšmės LKMOPS garbės pirmininkė M. Galdikienė. Ji buvo Steigiamoji ir kitų seimų sekretorė ir vicepirmininkė, ilgametė pedagogė, gimnazijos direktorė, Moters žurnalo redaktorė, 40 metų vadovavusi Liet. Kat. Moterų Organizacijų Sąjungai. M. Galdikienė visą savo intelektualą ir jėgas sutelkė lietuviškam darbui. Ji taip pat neseniai atšventė 80 metų amžiaus sukaktį.

Dr. Ona Labanauskaitė, teisininkė ir socialinių bei politinių mokslų specialistė, Lietuvių vadovavo pavasarininkam ir ateitininkam, buvo Moters žurnalo redaktorė, dabartinė Draugo ir Darbininko politinių skyrių bendradarbė bei nuosirdi visuomenininkė. Ji buvo pasveikinta 70 metų sukakties proga.

Po pagerbimo abiem sukaktuvinėms įteikta gėlių. Siemet taip pat sueina 20 metų kaip iš gyvųjų tarpo išsiskyrė katalikių moterų veikėja dr. V. Karvelienė, drauge su M. Galdikiene atgaivinusios LKMO Pasaulinę Sąjungą tremtyje. Jos prisiminimas pagerbtas atsisveikinimu.

Sveikino

Suažiavimą bei sukaktuvines raštu ir telegramomis sveikino: vysk. V. Brizgys, Lietuvos gen. konsulas A. Simutis, Vilko pirmininkas dr. K. Valiūnas, Giedros korporacija, G. Zilionienė ir kiti. Žodžių sveikino LB New Yorko apygardos pirmininkas A. Vakselis ir Lietuvių Moterų Klubų Federacijos pirmininkė V. Jonuškaitė-Leskaitienė.

Kartų skirtumai

Po sveikinimų buvo pokalbis — vyresnės ir jaunesnės kartos

Bal. Brazdžionis

LKMOPS suvažiavimo dalyvės. Iš k. I-e eilėje — dr. O. Labanauskaitė, O. Gustainienė, dr. A. Šlepetytė - Janačienė, M. Galdikienė, A. Reventienė, stovi E. Vaisnoraitė, R. Kondrotienė, A. Radzivanienė, M. Lušienė, P. Ažuolienė, R. Navickaitė, V. Lušytė - Penikienė. Nuotr. V. Mazelis

skirtumai lietuvių visuomenėje.

Pradžioje šią temą panagrinėjo M. Galdikienė. Ji pabrėžė, kad visada buvo ir bus skirtumai, bet dabar jie reiškiasi audringai. To audringumo priežastys — tai technikos pažanga ir emigracija. Technikos laimėjimai neina drauge su dvasine pažanga. Jie ir išvedė visuomenę iš lygsvaros. Šiandien nėra respekto nei tėvam, nei vyriausybei, nei santvarkai. Viskai nesulaukė patarimų iš tē-

vų, nes jie užimti pragyvenimo rūpesčiais. Taip vaikai eina pas savo draugus. Seimos dvasinis ryšys nutrūksta, atsiranda skirtingas galvojimas. Jaunimas pastebi, kad vyresnieji nesugeba veikti naujose sąlygose, nes jie visą amžių pasilieka emigrantais. Jaunimui atrodo, kad jis galėtų kur kas geriau veikti. Kadangi šeimos nariai nepalaiko dialogo tarp savęs, tai jaunimas vienišas blaškosi. Abi kartos turėtų atrasti bendrą kalbą apie tiesą, gerį ir grožį. Tada atsinaujintų meilė ir patikėjimas vieni kitais, o tai jau yra generacijų susilaukimo pagrindas.

Kad taip įvyktų, suaugusieji turi tobulintis, kad pasidarytų jaunimui pavyzdžiai.

Dr. O. Labanauskaitė nurodė, kad jaunimas nesijungia į lietuviškas organizacijas todėl, kad vyresnieji nepajėgia surasti su jaunimu bendros kalbos. Juk yra faktas, kad jaunimas, kur jis dirba pats vienas, ten jam sekasi neblogai. Jaunimas nepajėgia pateisinti tokios daugybės organizacijų, todėl tiesus ir logiškas kelias būtų kreipti jaunimą tiesiai į Bendruomenę. Bet Lietuvių Bendruomenė per 20 metų reikiamo veiklos tempo neišvystė. Iki šiol ji dirba su trim dideliais trūkumais. Nepajėgia ar nenori sudaryti gyvo inventoriaus, nesu- rado būdų suteikti reikiamos sumos pinigų kasdieninei veiklai finansuoti, niekada neturėjo kad ir penkmečiui pramatomos veiklos plano, iš kurio būtų galima sudaryti metinius planus, paliekant laisvę rajonui jungti savo vietinius reikalus.

V. Lušytė-Penikienė pareiškė, kad nevisuomet būtina jaunesnę kartą jungti į kitas organizacijas. Jaunimas mėgsta turėti ir savas organizacijas, o kai iškyla rimtesni klausimai, tai bendras dialogas savaime surandamas. Kai kurios mūsų organizacijos nėra įdomios tuo, kad neturi vedamos minties, kuri išjudintų jaunimą. Paminėjo Simo Kudirkos atvejį, kada jaunimas spontaniškai išėjo bendrai demonstruoti.

Studentų atstovė R. Navickaitė išsireiškė, kad jai iš viso neįdomu skirtumų klausimas. Ji pavyzdžiu pastatė studentų ir moksleivių ateitininkų stovyklą, suvažiavimą bei studijų dienas, kuriose dariniai bendradarbiauja kelios kartos. Ji pa-

brėžė, kad jaunimui nebūtina prie kiekvienos organizacijos turėti savo sekcijas, kad reikalui esant, jaunimo organizacijos visada gauna paramos iš vyresniųjų.

I gyvas diskusijas įsijungė A. Vakselis, A. Balsys, Tėv. P. Baltakis, O.F.M., kun. S. Raila, M. Juskiene, dr. A. Radzivanienė, S. Lušys, dail. J. Juodis ir A. Mazeika.

Visas diskusijas susumavo ir išvadas padarė prof. dr. A. Janačienė. Bendra išvada būtų —

padėkime jaunimui, o jaunimas tegu padeda mum.

Meninė dalis

Po visų diskusijų buvo ir trumpa meninė dalis. Ištraukos iš mūsų tautosakos skaitė V. Lušytė-Penikienė. Čia buvo pailiestas tikėjimas, legendos, mįslės, patarlės. Įvadą ir medžiagą paruošė prof. dr. A. Janačienė.

Po visos programos buvo vaišės, kuriomis vadovavo S. Škevienė ir M. Vaitiekienė, tal- kino New Yorko Lietuvių Katalikių Moterų Kultūros Draugijos narės.

Baltimorės žinios

Jonas Unitas (Jonaitis) rungtynėse su Oakland Raiders pasi- žymėjo ypatingai geru žaidimu. Jonas Baltimorės Colts futbolo komandoje yra labai svarbus asmuo. Nors jau turi 38 metus, bet žaidžia labai gerai. Daug kartų spaudų yra sulaukęs pagyrimų. Baltimorės lietuvių didžiulioji Jonu ir linki jam sėkmės ir ateitį!

Sodalitės gruodžio 5 turėjo paskutinį susirinkimą ir nutarė, kurios eis lankyti lietuvių, esančių senelių prieglaudose. Prieš Kalėdas seneliai aplankomi ir apdovanojami.

Sv. Alfonso mokyklos vaikai kalėdinį vaidinimą stato gruodžio 12, sekmadienį, 3 val. popiet Sv. Alfonso parapijos salėje. Teatras baigsis montazu apie tris karalius.

Lietuvių Posto 154 Amerikos legionierių organizacijos nariai Kalėdų balių rengia gruodžio 19, sekmadienį, 2 val. popiet Lietuvių Svetainės Klevų kam-

bary. Kalėdų senelis vaikam padalins dovanų. Bus malonu ir vyresniesiems.

Lietuvių Respublikonų Baltimorės pirmininkas Vladas Bačanskas, Bernardas Karpavičius ir jo žmona Frances, Gordonas Matulionis ir jo žmona Eleanore dalyvavo iškilmingoj respublikonų etninę grupių vakarienej gruodžio 3 gražiame Villa Rose restorane Silver Springs, Maryland, netoli Washingtono. Šios organizacijos vicepirmininkas yra Jonas Genys iš Washingtono. Iškilmės pradėtos su invokacija, kurią sukalbėjo kun. A. Dranginis. Dalyvavo žymūs respublikonų atstovai iš Washingtono ir Baltimorės.

Daina, Baltimorės vyrų choras giedos Sv. Alfonso bažnyčioje gruodžio 12, sekmadienį, per 8:30 val. mišias. Tai bus kalėdinis giesmių rinkinys.

Jonas Obelinis

WORCESTER, MASS

Steigiami šauliai

Daugelis prisimena, kaip laisvoji Lietuvoje veikė Šaulių Sąjunga, kuriai priklausė labai daug žmonių. Toji Sąjunga okupantų buvo uždaryta.

Šaulių Sąjunga atgaivinta ir čia Amerikoje. Atsirado iniciatoriai, kurie nori šaulius įkurti ir Worcesterį. Toks steigiamasis susirinkimas šaukiamas gruodžio 11, šeštadienį, 7 v.v. Sv. Kazimiero parapijos svetainėje.

Organizatoriai kviečia visus buvusius šaulius, šaules ir naujus narius atsilankyti į šį susirinkimą, kad būtų įkurta stipri šaulių kuopa.

Valdybos rinkimai

Lietuvių Labdaros Maironio parko draugijos naujos valdybos rinkimai bus gruodžio 19, sekmadienį, Sv. Kazimiero parapijos salėje nuo 8 v. ryto.

Kalėdų eglutė

Aušros Vartų šeštadieninė mokykla Kalėdų eglutę rengia antrą Kalėdų dieną, sekmadienį.

Pradžioje 11:30 Aušros Vartų bažnyčioje bus pamaldos lietuviškai. Mokiniai giedos kalėdines giesmes. Po mišių 1 val. salė bus vaidinimas, šokiai, deklamacijos ir kiti mokinių pasirodymai. Atkliaus ir Kalėdų senelis. Veiks bufetas, kur visi galės pavalgyti.

Bilietus prašom įsigyti iš anksto. Jie gaunami pas mokinį, tėvų komiteto narius, mokytojus, platintojus.

Mokytojai ir tėvų komitetas kviečia visus į šią eglutę, kviečia tėvus atvesti ir tuos vaikus, kurie nelanko lietuviškos mokyklos.

Mokyklos vadovybė prašo sumokėti už mokslą. Tas mokslas yra labai mažas, tik 15 dol. metam, už du mokinius — 25 dol. Aušros Vartų šeštadieninė mokykla gavo iš Lietuvių Bendruomenės apylinkės 400 dol. auką, už kurią nusirdžiai dėkoja.

J.M.

Kas norėtų skelbti Darbininke prašomas skambinti: GL 2-2923

Newarke, N. J., Švč. Trejybės parapija lapkričio 21 paminėjo 70 metų sukaktį. Mišias koncelebravo kunigai, gimę Newarke. Iš k.: kun. Raymond Thompson (Tomasunas), prel. Jonas J. Schamus, kun. Francis Ignacinas, visi iš Newarke arkivyskupijos, stovi — kun. Peter Barauskis, MIC iš Thompson, Conn., kun. dr. Juozas Vaškas, MIC, iš Chicago, Ill.

NIEKO GERESNIO KAIP LENKIŠKAS KUMPIS

SIANDIEN, RYTOJ, VISADA
GERIAUSIAUSIAI KVIENUAT-
VEJU IR VISAD PARUOS-
TAS PATIEKTI

TRYŠ GARSIOS RUSYS
Atalanta Kirkus Tala
Gaunamos dėžutėse 2 ir 12 svarų

SPORTAS

Pereitą sekmadienį gražiai saulei šviečiant, Lietuvos Atletų Klubo pirmoji futbolo komanda įsitvirtino pirmoje vietoje, pirmenybių rungtynėse įveikdama Poughkeepsie — 4:0 (1:0). LAK žaidė šios sudėties: Žadvydus, Bileckis, Remėza, Bagdžiūnas, Vainius II, Budraitis (Rauba II), Market, Kreicas, Klivečka, Budreckas, Sileikis. Tikrai permažas lietuvių žiūrovų būrelis turėjo malonią popietę. Svarbiausia, kad pergalė pasiekta visai pelnytai. Puolimas pagaliau pasirodė iš gerosios pusės. Nors ir kai kada šlubavo padavimai, bet greitai deriniai, mūsų puolikams sumaniai keičiantis vietomis, sudėdavo priešininko vartam nuolatinių pavojų. Budreckas darbus, kaip visada, neleidė priešininko gynikams atsikvėpti. Pavojingiausias puolikas ir vėl Sileikis, šį kartą savo žaidimą apvainikavo visais 4 įvarčiais. Geras žaidimas be kamuolio (vietos pasirinkimas) bei nedelsimas su šūviu į vartus davė mums sėkmingiausią puoliką. Vėl reikty istorijos lapus vartyti, idant radus žaidiką, pasiektų ketvirtą įvarčių vienoje rungtynėse. Klivečka antrą kėlinį pasitaisė, bet iš jo galime daugiau reikalauti. Maloni staigmena buvo Market žaidimas. Tech-

nškai geras, šį kartą pasižymėjo puikiais padavimais. Galime drąsiai tvirtinti, kad šį kartą Leo Market buvo geriausiu žaidiku aikštėje. Gynime Vainius II kiek neužtikrintas, vos nesusikombinavo įvarčių. Žadvydus vartuose turėjo vieną kartą smarkiai temptis, norėdamas išlaikyti nulinę pasekmę. Pagarba ir nuosirdi užuojauta Bileckiui, tą savaitę palaidojusiam savo motiną. Rauba II pirmą komandai dar per silpnas. Įaimėti du taškai brangiai kainavo. Budraitis su sulaužyta ranka nugabentas į ligoninę. Jo kitose rungtynėse tikrai pasigesime. Aplaime, mūsų atrodė pirmosios vietos greitai neužleis. Nematę šių rungtynių gali tikrai gailėtis, nes jos vieno dolerio už įėjimą tikrai vertos (tiesa, kai kas labai sunkiai su doleriu skiriasi). Komanda pagaliau pradeda susirasti save. Šį kartą geras žaidimas daugiausia Market dėka. Būtinai taisyti trumpi padavimai. Ilgesnio nuotolio padavimai, tuo tarpu, buvo tikrai neblogi.

Rezervinė priešaismyje laimėjo 3:2, o jauniajai pirmasias pirmenybių rungtynes pralaimėjo 0:4.

Šį sekmadienį pirmoji komanda keliauja į Stamford, Conn., kur žaidžia Cunningham parke 2:30 val.

Atletas

Teresė ir Ričardas Prižgintai, susituokę lapkričio 6 d.
Nuotr. V. Maželis

DARBININKO KALENDORIUS

Darbininko išleistas 1972 metų kalendorius pasiekė skaitytuos. Jis turi daug pakeitimų, patobulinimų. Surašyta daug krikščioniškų ir lietuviškų vardų, papuoštas spalvota dail. J. Juodžio reprodukcija, kuri vaizduoja Simo Kudirkos išdavimo tragediją.

Už kalendorių skaitytojai prašomi atsiųsti bent po vieną dolerį spaudai paremti. Už parą Darbininko administracija dėkoja.

Kas norėtų gauti kalendorių daugiau, prašom kreiptis į Darbininko administraciją. Rašyti: Darbininkas, 910 Willoughby Ave., Brooklyn, N. Y. 11221.

Kalėdų įvėntėm. artėjant, Darbininko administracija prašė, kad ir šiemet pažada artimiausiam numerį paskelbti laikraštį tuos, kurie, užuot siuntę kalėdinius atvirukus savo draugam ir pažįstamiems, pinigine auka paremia Darbininko leidimą ir taip viešai išreiškia savo šventinių sveikinimų. Jei kas šventinių sveikinimų vietoje norėtų skirti auką Kultūros židinio statybai, Jaunimo Kongresui, Lietuvių Fondui, Tautos Fondui, Balfui ar kuriam kitam tikslui, irgi pažadama paskelbti, tik tuo atveju prašom pridėti ir auką Darbininkui už patarnavimą paskelbiant laikraštį. Aukos ir sveikinimus siųsti: Darbininkas, 910 Willoughby Ave., Brooklyn, N. Y. 11221.

Ilgiausiai prisimenama dovana Kalėdom bus Darbininkas, kuris lankys visus metus tik už 5 dol. Užsakyk dar neskaitytą Darbininką, 910 Willoughby Ave., Brooklyn, N. Y. 11221.

Krepšinis ir tinklinis

Philadelphia
Gruodžio 4 Philadelphia įvykis — krepšinio ir tinklinio turnyrai. Dalyvavo Baltimorės, New Yorko, Philadelphia ir Washingtono lietuvių komandos.

Krepšinių žaidė jaunieji. Neatvykus New Yorko LAK atžalynui, tebuvo du penketukai ir Philadelphia įveikė Washingtono atakliuosius jaunuosius 24-18.

Vyrų tinklinyje dalyvavo Baltimore, New Yorko LAK ir dvi Philadelphia komandos. Deja, iš New Yorko pasirodė tik keturi žaidikai (Graudiusis, Kreicas, Vainius II, Vainius IV), o kiti du, nors ir pasiekę miestą, bet laiku nesuradę žaidimų salės... Teko durstyti komandą kitų miestų talkininkais. Taip sulipdytas New Yorko LAK šešetukas nugalėjo Philadelphia II 3-1, bet pralaimėjo Baltimorei 0-2. Baltimore buvo brandžiausias šešetukas, baigėme supylęs Philadelphia I komandą 3-0 (15-8, 16-14, 15-6). Tai buvo antrasis šių varžovų susitikimas (dviejų minučių sistema) — pirmąjį Baltimore taip pat laimėjo 3-0, o Philadelphia I buvo įveikusi Philadelphia II 3-1.

Moterų tinklinyje (dvi komandos) New Yorko LAK nugalėjo Philadelphia (11-15, 15-8, 15-12, 7-15, 15-9) ir gavo taure. Pergalė nebuvo lengva, nes Philadelphia moterys sukovojai labai ryžtingai. New Yorko LAK sudėtis: Birutienė III, Cerkeliūnaitė I, Garunksytė I, Ivašauskaitė, Sodaitytė, Šeibytė. Žaidimus stebėjo ir SALFASS rytų apygardos vadovas Pranas Gvildys iš New Yorko. (k)

PATIKSLINAMĖ

Darbininko 74 nr. aprašant Lietuvių Fronto Bičiulių rytų apygardos suvažiavimą, buvo paminėta, kad sekretoriavo J. Balsys iš Naugatuck, Conn. Taip pat ir 75 nr. po nuotrauka parašyta J. Balsys. Jis yra ne J., bet A.(ntanas) Balsys. Už klaidą atsiprašome.

NAUJOS KNYGOS

Dr. A. Škėrys, Lietuvos miškai ir jų ūkis. 5 dol.

E. Cekienė, Kad ji būtų gyva. 5 dol.

F. Jucevičius, Tauta tikrovės ir mito žaisme. 3 dol.

J. Žilevičius, Lietuvis vargonininkas išėivijoj. 5 dol.

L. Simutis, Amerikos Lietuvių Taryba. Kietais viršeliais, didelio formato. 10 dol.

L. Dovydenas, Mes valdysim pasaulį. I ir II tomas. Abu 8 dol.

A. Baronaš, Vėjas lekia lyguma. 4 dol.

A. Maceina, Bažnyčia ir pasaulis. 2 dol.

J. Strolia, Lietuvos Vyčio pėdsakai. Atsiminimai. 2 dol.

B. Sruoga, Radvila Perkūnas. 4 dol.

A. Gintneris, Lietuva caro ir kaizerio nuguose. 5 dol.

Dr. K. Jurgėla, Lietuvos sukilimas 1862-64 m. 10 dol.

Br. Raila, Versmės ir verpetai. 5 dol.

J. Gliuda, Simas Kudirka. Lietuviškai 3 dol., angliškai, 1-rištis, 5 dol.

Dr. prel. J. Korčius, Vytautas Didysis. Angliškai. 1 dol.

A. Kučas, Amerikos Lietuvių Istorija. 10 dol.

Taisom radijo ir televizijos aparatus spalvotus ir paprastus. Pilnas patarnavimas įdedant naujas dalis. aptarnaujam Queens ir apylinkės lietuvius. Naujų aparatų neparduodam. Kreiptis tel. 847-0887. Adresas: Mr. Joe Kazlas, 87-15 Myrtle Ave., Glendale, N. Y. 11227. (2 blokai nuo Woodhaven Blvd.)

ŠACHMATAI

Veda Kazys Merkis

Lietuviai laimi Chicagoje ir Bostone. Lapkričio 19 Chicago Lietuvių šachmatų klubo komanda laimėjo prieš Blue Island klubą, South Suburban Chess League varžybose įveikus jį santykiu 6-2. Rungtynės buvo Jaunimo centre. Lietuvių komandoje žaidė ir tas, kas laimėjo: Pr. Šalkauskas I, V. Karpuška I, R. Fabijonas I, J. Kaunas I, Almis Šalkauskas, A. Juška I, M. Rimkus I ir A. Litvinas I.

Tą pat dieną Bostone, So. Bostono Lietuvių pil. draugijos šachmatininkai sudorėjo C. T. Main komandą santykiu 4-1.

Sovietų pirmenybes ir didmeisterio titulą iškovojo gana nelauktai tarpt. meistras V. Savonas, 42 m. amžiaus, pralėkęs Smyslovą ir M. Talį, pasidalijusius antrą vietą. 1970 p-bėse Savonas dalijosi 5-7 vietas. Pabrėžtina, kad šių metų pirmenybėse žinomi didmeistrai Taimanovas, Geleris baigė: vienas — devintu, kitas — keturiolktu, o abu dalyvavo pasaulio pirmenybių matčiuose. Geleris suklupo prieš Korėnojų, Taimanovas — prieš Fischerį. JAV didmeistras Robert Byrne dalyvauja Maskvoj vykstančiam Aliochino atminimo turnyre, kuriame rungsi visos Sovietų elitas (Spaskis, Petrosianas, Smyslovas, Talis ir kt.) ir eilė garsių užsieniečių. Pirmame rate R. Byrne įveikė Balašovą (Sov.), Petrosianas — Korėnojų, islandas Olafsson — M. Talį. Antrame rate Spaskis — rumuną Georgijų. Šiam turnyrui vadovauja vyr. arbitras — didmeistras A. Kotovas, jo pavaduotojas — tarpt. meistras Vladas Mikėnas, Vilnius.

Maskva įveikė Budapešto rinktinę 25 ir pusė—22 ir pusė. Po dviejų ratų padėtis buvo išsilyginusi po 12-12. Gruodžio 10 J. So. Bostoną atvyks Harvard klubas. Tolesnės rungtynės jau bus sausio mėn.

V. Gidžiūnas, Trečiasis šv. Pranciškaus ordinas. 3 dol.

D. Bindokienė, Mieste nesaugu. Premijuota apysaka jauniui. 3 dol.

J. Karys, Numizmatika. 15 dol.

A. Tyruolis, Sv. Kazimiero himnas Marijai. Vertimas. 1 dol.

Sios ir kitos naujos knygos bei lietuviškos plokštelės gali būti graži dovana Kalėdų švenčių ar kitom progom. Gaunama Darbininko administracijoje, 910 Willoughby Ave., Brooklyn, N. Y. 11221.

TO PLACE
YOUR AD
CANCEL OR CHANGE
Tel.: GL2-2923

DISPLAY

Vermont

STOWE

FULL HOUSEKEEPING
CHALETs and
CONDOMINIUMS
(Long and short term rentals)
Lodging Reservations and
SKI WEEK Info.
DIAL DIRECT
(802) 253-8964
Stowe Chamber & Tourist Bureau

SPACE AVAILABLE FOR COLLEGE GIRLS

only at
ELBOW BEACH HOTEL
BERMUDA — EASTER WEEK
March 30 - April 6
\$280 including air fare
Call:
212-980-3649
MR. BLACK

RETIRED?

The Salvation Army
Williams Memorial Residence
Offers Furnished Apartments
For Retired People
past age 60
Write for information to:
720 West End Avenue
New York, N. Y. 10025
or call 749-4344

SERVICE

Mario's Auto Inspection & Repair
service headlights adjustment, wheel
alignment, motor tune-up and brake
service. All minor adjustments and
repairs done while you wait. Shell
Bay Ave. Mayville, N.J. Cape May
Court House, opp. State Inspection
Station. Open Mon. thru Fri. 8 AM
to 5 PM. Owned & operated by Mario
DeSantis "If you really want your
car to go see Mario", 609-465-5607

Recently Opened in Westchester

HOLLY HOUSE INN

A residence for senior citizens with
home atmosphere in a secluded set-
ting. Box 176 Cross River, New
York — Call 914-763-5338

TRI-PAR

COMBUSTION CORPORATION
& Installation Fuel, Oil Burner
Service
58 E. 175th Street Bronx
Call 294-8660 — ask for
Mr. E. Johnson or Mr. E. Murphy

TYPEWRITERS

ALL MAKES
\$19 up
PARAMOUNT BUSINESS MACHINES
6112 5th Avenue
BROOKLYN
HY 2-9075

H. W. MALE

Help wanted male — Assistant
service manager for audi must
have experience with volks wagon
duties consist of shop foreman
and parts manager ideal opportu-
nity to move ahead apply Mr.
Millspaugh — Pray Auto Corp.
Greenwich Conn 203-889-4600

SECURITY RECEIVERS

Full Time
Also
part time — mornings, part time —
nights Bronx and Yonkers area pre-
employment polygraph examination
required. SHOP-RITE STORES —
Mr. Nothdurft — mornings only
(516) 234-7300

MALE - FEMALE

Foreman or Forelady experienced
in sewing machine operation. Sal-
ary open. Call for appt. 201-462-
1680 Lintex Co. Inc. 40 Jackson St.
Freehold, N.J.

Sewing machine operators experi-
enced on zig-zag and overlock ma-
chines. Call for appt. 201-462-1680
Lintex Co. Inc. 40 Jackson St. Free-
hold, N.J.

NEW YORK — Lietuvos atsiminimų radijo valanda šeštadieniais nuo 5 iki 6 val. WEVD 1330 kil. — AM ir 97.9 meg. FM. Skirtinga programa Sekmdieniais, nuo 3 iki 4 val. p.p., 97.9 meg. FM bangomis. Direktorių dr. Jok. J. Stukas, 1487 Forde Dr., Mountainside, N.J. 07092; tel. 201-232-5565

New Jersey — "Musio of Lithuania" — pirmadieniais, 8:05-9:00 val. vak WSOU-FM, 89.5 meg. — anglų kalba, per Seton Hall Univ. radijo stotį. Dir. prof. dr. Jokubas Stukas, So. Orange, N.J. 07079.

NEW YORK — Laisvės žiburyje, lietuvių ir anglų kalbomis sekmdieniais 9-10 val. ryto WHBI 105.9 FM banga. Vedėjas Romas Kezyas, TW 4-1288 62-15 69th Pl., Middle Village, N.Y. 11379.

PHILADELPHIA, PA. — Bendruomenės Balsas, WFEL, 860 kilocycles šeštadieniais nuo 1:30 - 2:30 p.p. 1203 Green St., Philadelphia, Pa. 19123. PO 5-0932.

PITTSBURGH, PA. — WZUM, 1590 banga sekmdieniais 12 iki 12:30 p.p. Vedėjas V. A. Yucius, 52 Shady St. W. Pittsburgh, Pa. 15228, tel. 563-2754

HARTFORDO LIETUVIŲ TĖVYNĖS GARSŲ radijo valandėlė nauju laikui WKSS — FM 95.7 sekmdieniais nuo 9-10 valandos vakaro. Vedėjas Algimantas Dragunevičius, 273 Victoria Rd. Hartford, Conn. 06114; 249-4502

DETROIT, MICH. — Lietuviškų Melodijų radio valanda, WMZK-FM, banga 98 mc., pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais nuo 8 iki 9 v.v. Vedėjas Ralph Valatka, 17696 Warwick, Detroit, Mich. 48219, tel. 537-5550 arba Briedis Realty tel. 883-5244.

BOSTON, WORCESTER, BROCKTON, Mass. — Vedėjas P. Vištinis, 173 Arthur St., Brockton, Mass., tel. JU 8-7209; FM bangomis 107.9 mc. WHH 1430 kil. Medford, Mass. sekmdieniais nuo 11-12 vid.

ROCHESTER, N.Y. — Kultūrinė lietuviška valandėlė sekmdieniais 9-9:30 val. ryto per WCMF-FM, 96.5 mc. Klubo valdybos pirm. Fr. Puidokas, 580 Wilkins St. Rochester, N.Y. 14621.

BOSTON, MASS. — Vedėjas Step. Minkus, WLYN 1360 kilocycles ir FM 101.7 banga sekmdieniais nuo 1-1:30 val. p.p. — 502 E. Broadway, South Boston, Mass. 02127

LOS ANGELES, CALIF. — Kalifornijos Lietuvių Radijas — Lithuanian Melodies. KTYM, banga 1460 AM, šeštadieniais 12-12:45 val. p.p. Liet. Radijo klubo pirm. ir programos ved. Stasė Pautienė, 841 Stanford St. Santa Monica, Calif. 90403. Tel. 828-3779.

PUIKI DOVANA KALĖDŲ PROGA

Mūsų tėvynės graži istorija primenantis trijų Lietuvos Prezidentų medalis, išleistas Lietuvių Fondo, yra vertingiausia dovana įvairioms progoms. Kaina \$10.00, su dėžute — \$12.50. Užsakant paštu, pridėti 50 c. pašto išlaidoms. Užsakymus siųsti: A. REKLATIS, 6643 S. Maplewood Ave., Chicago, Illinois 60629, telef. (312) 778-2858.

MEDALIO UŽSAKŲMO LAPELIS

(Medalio užsakytojo vardas, pavardė ir adresas)

Medalį prašoma pasiųsti _____

(Vardas, pavardė ir adresas)

Stumčiama \$ _____ Data _____

Cekį rašyti LF vardu (Lithuanian Foundation)

REMARKABLE DISCOVERY

Best in USA and Europe, "JIB HAARPFLEGE-LOTION" — patented in Switzerland. Registered: USA, Canada and Europe. It cures: dandruff, falling hair, itching scalp, splitting ends, strengthening hair root growth, and restoring natural hair color. Using JIB you will never be bald or grey 100%. Listed in Pharmacy Red-Blue-Book, JIB Medicine Ltg. 8 oz. a 16 week supply \$6.00. Money Order P.P. J.I.B. LABORATORY — 1437 So. 49th Avenue, Cicero, Ill. 60650. Fill: 2498 Dougall Rd., Windsor 12, Ont. Canada; Fill: 7 Stuttgart, 50, Duisburgerstr. 7-10 W. Germany; Chicago: at Apotheke J & J, 2557 W. 69th St.; 5000 W. 16th St.; 4754 So. Wood St.; 2923 N. Milwaukee Ave.; 1147 N. Ashland Ave.

SOUTH BOSTON SAVINGS BANK

Inkorporuotas 1863

460 West Broadway, South Boston Massachusetts

"Kur tūkstančiai taupo milijonus"

ALFRED W. ARCHIBALD, President

Šio banko direktorių taryboje yra adv. J. Grigaitis. Reikale su patarnautojais galima susikabinti ir li. viršiais • Turtas—Assets virš \$213,000,000.

CURRENT DIVIDEND RATES

- Regular a/c — 5% %
- Special Notice a/c — 5% %
- 1 year Term Deposit — 5% %
- 2 year Term Deposit — 6% %

— All Accounts Compounded Daily

Typewriters

Lithuanian and English
for sale at reasonable prices, also
adders, calculators, mimeos, com-
plete line of office machines and
equipment. Rentals. Repairs. ALL
LANGUAGES TYPEWRITER, CO.,
INC. 119 W. 23rd Street, New York,
N.Y. — CHelsea 3-8086.

Dr. M. Anyso parašytos knygos: Senprisių kovos ir žymios lietuvių moterys, abi su kie-
tais viršeliais ir gražiai išleis-
tos, gaunamos ir Darbininko
administracijoje. Kaina po 750
dol. Tai gali būti ir graži Kalė-
dų dovana.

Virginia 9-4496

A. R. SHIPLEY

COMPANY

Aluminum Combination

Windows and Doors

Jalousie Windows

Aluminum Awnings

600 RIDGEWOOD AVE.

Brooklyn, N. Y. 11208

Allen R. Shipley

DEXTER PARK

PHARMACY

Wm. Anastasi, B. S.

77-01 JAMAICA AVE. (UE

(Cor. 77th Street)

Woodhaven, N.Y. 11421

WE DELIVER

Michigan 2-4130

DARBININKAS

NEW YORKO
NAUJENOS

Vienuošas GL 5-7068
Spaustuė GL 2-6916
Redakcija GL 5-7281
Administracija GL 2-2923
Kultūros Židinys 827-9865

Dail. Vytautas Kasiulis atvyko pas savo gimines — pas svainį Vacį Steponį i Woodhaveną. Čia jis išbus apie porą savaitių. Iš Paryžiaus jis atskrido lapkričio pradžioje ir tiesiai nuvyko i Chicagą, kur buvo jo tapybos kūrinių paroda. Parodai pasibaigus, jis kurį laiką svečiavosi pas dr. J. Kazicką jo vasarvietėje Bahamų salose.

LKMK Federac. New Yorko klubo susirinkimas šaukiamas gruodžio 12, sekmadienį, 4 val. popiet pas klubo narę T. Penikienę, 85-23 87 St., Woodhaven, N. Y. Visos narės kviečiamos dalyvauti.

Konstantinas Petrik-Petrikas, gyv. Forest Hills, N. Y., mirė gruodžio 6. Laidojamas iš Atsimainymo bažnyčios, Maspeth, gruodž. 9 Cypress Hills kapinėse. Nulūdime paliko žmoną Hedę, dukrą ir sūnų bei kitus gimines. Sermenim rūpinosi Šalinskų Sermeninė.

Gajos korporacija simpoziumą rengia sausio 30 Kultūros Židinyje. Pradžią 4 val. popiet.

Birutė ir Vytautui Radzivanam gruodžio 4 d. 6 v.v. gimė sūnus, kuriam duotas vardas Vytenis - Bronius.

Birutė ir dr. Vaclovas Paprockai vietoj Kalėdų atvirukų siuntinėjimo paskyrė 25 dol. auką Darbininkui paremti ir tuo per laikraštį su Kalėdų ir Naujų Metų šventėm sveikina draugus ir pažįstamus.

Onai Galeckienei mirus, už jos sielą pranciškonų vienuolynė Gregorinės mišias užprasė seserys — Petronėlė Dubalienė su vyru Vincu bei šeima ir Liudvika Galaskienė su vyru Vincu bei šeima. Visi jie iš Brooklyn. Gregorinės mišios vienuolynė bus laikomos visą sausio mėnesį. Luciana ir Vytautas Vilkutaičiai, Woodhaven, N. Y., sveikindami visus su šventėm, vietoj kalėdinių kortelių siuntimo, skiria 15 dol. Kultūros Židiniui ir 2 dol. spaudai.

Marija Andriukaitienė, gyv. Ozone Pk., N. Y., mirė gruodžio 6. Laidojama gruodžio 10 d., 10 val. ryto iš Apreiškimo bažnyčios Brooklyn. Jono kapinėse. Nulūdime paliko 2 dukras: Mary Tella ir Stella Viola ir sūnų Al bei 4 anūkus. Sermenimis rūpinasi Šalinskų įstaiiga.

Ieškoma senesnio amžiaus vyras su moterim, kurie mokėtų nors kiek angliskai ar vokiškai ir padėtų namų ruošoj privačiuose namuose Belleharbor Queens a. Duodama gyvenimui 4 kambariai ir dar primokama algos. Ideali ir rami aplinka. Tel. NE 4-2944.

New Yorko ir New Jersey lituanistinių mokyklų vaikai demonstruoja už Simą Kudirką nešdami savo pagamintus plakatus New York'e gruodžio 4.

Nuotr. L. Vytautis

Algirdas ir Danutė Šilbajoriai sveikina visus gimines, draugus ir pažįstamus Kalėdų ir Naujų Metų proga. Vietoj sveikinimo kortelių Kultūros Židiniui jie aukojo 25 dol.

Jonas ir Viktorija Galiniai siunčia giminėm, draugam ir pažįstamiem švenčių sveikinimus, o vietoje sveikinimo kortelių Kultūros Židiniui aukoja 20 dol.

Ivertindami lietuviškos spaudos darbus, Darbininko palaikymui prisuntė aukų šie skaitytojai: M. Šalinskienė, Woodhaven, N. Y., 25 dol., kun. klebonas A. E. Gradeckas, New Britain, Conn., 10 dol., kun. kleb. V. Karalevičius, Jersey City, N. J., E. Baliūnas, Bethpage, N. Y., ir A. J. Pateckis, Hartford, Conn., po 7 dol., V. Sidzikauskas, Flushing, N. Y. ir E. Ūselytė, Ridgewood, N. Y., po 6 dol., K. Degutis, Linden, N. J., V. Mamaitis, Elizabeth, N. J., M. Starkus, Kearny, N. J., A. Diskėnas, Maywood, N. J., E. Jankauskas, Arlington, Va., A. Degutis, Dearborn Hts., Mich., po 5 dol., J. K. Waitelis, E. Monticello, N. Y., 4 dol. Visiem spaudos rėmėjim, prisidėjusiems prie kalendoriaus ir kitų išleidimų padengimo, Darbininko administracija nuoširdžiai dėkoja.

Apreiškimo klebonų pagerbimas

Praėjusį sekmadienį Apreiškimo parapijos žmonės buvo susirinkę i Polonaise Terrace salę pagerbti savo klebonų — kun. Juozo Aleksio, kuris išėjo i pensiją, ir kun. Prano Raugalo, kuris atėjo klebonauti. Tai buvo tikrai vieningas ir jaukus parapiš pobūvis, visiems palikęs malonų prisiminimą.

Prieš vaišes Apreiškimo bažnyčioj atliakta iškilminga suma, kurios metu Lietuvos generalinis konsulas su žmona atnešė prie altoriaus konsekracijai duona ir vėna. Vaisėse gi dalyvavo 300 parapičių bei svečių. Taip pat beveik visi apylinkės lietuviai kunigai. Prie iškilmės nuotaikų labai daug prisidėjo graži salė ir geras patarnavimas.

Prieš valgi atlikta dainų programa. Dainavo solo dvi mažos mergaitės — Jan Savage ir Janina Mathews, kuri jau yra išgarsėjusi New Yorko teatruose. Praėjusią vasarą mažoji dainininkė visą sezoną rodėsi žymiausioj vaikų rolėj vaidinant Sound of Music. Publika maloniai įvertino ją, kaip augančią talentingą lietuvių artistę. Iš suaugusiųjų labai gražiai dainavo sol. Luisė Senken ir Apreiškimo parapijos choras, kuriam vadovauja muz. Algirdas Kačanauskas. Jis buvo pagerbimo komiteto pirmininkas ir vadovavo visai vaišių programai. Sveikinimo kalbų nebuvo daug. Pagrindinį žodį tarė Algirdas Kačanauskas. Ilgesnius sveikinimus išreiškė prelatas Jonas Sarnas ir prelatas Jonas Balkūnas, kuris ką tik buvo grįžęs iš Romos paaukštintas garbingiausiu prelado laipsniu, vadinamu apaštalinis protonataras. Jis pasidalino savo įspūdžiais iš kelionės po Europą, pažymėdamas, jog tenai lietuvių kunigo asmuo susilaukia vis didesnės pagarbos. Pabaigoj kalbėjo taip pat abu klebonai. Kun. Juozas Aleksius, prisiminęs savo darbų Apreiškime, atsisveikino parapičiais, o kun. Pranas Raugalas, žvelgdamas i ateities darbo plotus, visus pasveikino.

Vaisėse abiem klebonam ir prel. Jonui Balkūnui sugiedota Ilgiausių metų. Pabaigos maldą sukalbėjo T. Leonardas Andriekus, prašydamas Dievo pagalbos Apreiškimo parapijai ir jos klebonam.

T.L.

New Yorko ir New Jersey lituanistinių mokyklų vaikai neša Simui Kudirkai skirtus siuntinukus i Sovietų atstovybę prie JT New York'e.

Nuotr. L. Tamošaičius

150 lituanistinių mokyklų vaikų demonstravo prie Sovietų ambasados

Gruodžio 4, šeštadienį, 150 lituanistinių mokyklų vaikų demonstravo prie Sovietų ambasados New York'e, nešdami išduotą jūrininkui Simui Kudirkai siuntinėlį, plakatus su įvairiais šūkais ir Lietuvos bei Amerikos vėliavas. Ambasada atsisakė priimti siuntinius ir bet kokius laiškus. Neįsileido nei jokios delegacijos.

Vaikų demonstracijos buvo

planuotos LB centro valdybos. Jos vyko dviejuose miestuose — Washington'e lapkričio 27 ir New York'e gruodžio 4. New York'e dalyvavo Maironio mokykla ir Elizabetho Vinco Kudirkos mokykla.

Mokinių didelis entuziazmas

Demonstracijos mokinių tarpe kėlė didelį entuziazmą. Patys mokiniai sudarė siuntinėlius Simui Kudirkai ir patys nupiešė plakatus, kuriuose prašoma suteikti laisvę ir grąžinti i Ameriką.

Mokyklos vadovybė pravedė parengiamuosius darbus su visų kruopštumu. Visiem tėvams buvo išsiuntinėti laišukai, ar sutinka savo vaikus leisti i demonstracijas. Taip iš Maironio mokyklos susidarė 120 mokinių, faktiškai važiuo visi, išskyrus pačius mažiausius iš vaikų darželio ir pirmųjų skyrių.

Iš Maironio mokyklos važiuo 2 autobusai. Dar prisijungė atvykę lengvom mašinom, prisijungę jaunuoliai, kurie ką tik baigė mokyklą. Prisidėjo Elizabetho mokykla — taip visc buvo per 150 mokinių.

Demonstracijos prie ambasados New York'e yra suvaržytos. Policija pirmiausia paskyrė vietą apie pusantrų bloko nuo Sovietų pasiuntinybės. Ten buvo pagrindinis telkinys. Prie pačios ambasados iš kitos gatvės pusės leido prieiti po dvyliką žmonių. Ten visą laiką buvo mokyklos vedėja Elvyra Oslepėnė, ir kas dešimtį minučių vaikai pasikeisdavo.

Pradžioje priešais ambasadą nuėjo vaikai su siuntiniais ir su Lietuvos vėliava, pritvirtinta ant koto. Nusinėję i šūkus. Vaikai visu entuziazmu šaukė už negalintį kalbėti išduotąjį ir nuteistąjį jūrininką Simą.

Policija paskui susigaudo, kad priešais ambasados duris negali būti jokio siuntinio ir negalima nešti vėliavos su kotu, nes kotas gali būti ginklas. Taip atvyko policijos vyresnysis ir visa išaiškino. Nuo tada jau vaikai negalėjo pasiimti nei siuntinių, nei vėliavų, eidami demonstruoti prie ambasados durų.

Ambasados pareiškimas

Sovietų ambasada nieko neįsileido, su nieku nesikalbėjo. Tik policijai i teikė antrojo sekretoriaus laišką, kad ambasada esanti uždaryta, nei laišškai, nei siuntiniai nepriimami.

Norintieji šventės praleisti besimaudant jūroj — tai tik Miami Beach, Vainų resorte. Išnuomojami butai ir kambariai su visais patogumais, prie pat jūros, 8210 Harding Ave., Miami Beach, Fla. 33141. Dėl rezervacijų skambinkit telef. (305) 864-3586.

INŽ. ROMAS BRICKUS NAUJOSE PAREIGOSE

Polaroid firma per paskutinį dešimtmetį beveik kas metai skiria bostonišką lietuvių inž. Romą Brickų naujom pareigom. Prieš tris metus inž. Brickus vedė juodos-baltos filmo gamybą. Pastaruosius 18 mėnesių jam buvo skirtas naujos spalvotos filmos išvystymo projektas, o lapkričio 1 paskirtas administratorium vedėju visų Polaroid "Pack" filmų (T-88, T-107 ir T-108) gamybai su 250 milijonų dolerių metine apyvarta.

Romas Brickus gimęs dar Lietuvoj, mokslus baigė Amerikoje, kur per eilę metų aktyviai jungėsi i lietuvišką veiklą. Buvo vadovas skautų organizacijoj, šoko tautinius šokus, priklausė chorui, teikė lietuvių spaudai nuotraukas, priklausė Šv. Petro parapijai, Inžinierių ir Architektų sąjungai, Studentų sąjungai, Santarai ir visai eilei kitų lietuvių ir amerikiečių organizacijų. Per paskutinius metus aktyviai jungėsi ir i Simo Kudirkos bylą.

Prieš septynerius metus vedė Rimą Steponaitytę iš Cambridge, Mass., ir apsigyveno Dorchester. Dabar augina tris vaikučius: Lygiją 5, Rūtelę 3 ir Jonuką 2 metų.

Malonu šiais metais matyti inž. Romo Brickaus vardą i kandidatų sąrašą i South Bostono Lietuvių Piliečių klubo direktorius. Būtų naudinga, kad ir daugiau profesionalų, sugebantių su visais maloniai apsiieiti ir sumaniai veikti, stotų i klubo vadovybę.

Dail. Tamošaičių parodai Bostone praėjus

Skaucų židinio pastangomis lapkričio 1-13 i Bostono City Hall galeriją su savo kilimų i tapybos darbais buvo pakviesti dailininkai Anastazija ir Antanas Tamošaičiai. Erdviose galerijos patalpose parodą aplankė per 1000 amerikiečių ir lietuvių. Parodos metu audimą demonstravo dail. Tamošaitienė.

Parodoje buvo išstatyta 33 kilimai ir 31 tapybos darbas. Parduota 13 paveikslų ir 4 kilimai.

Antrą parodos savaitę skaucų židinyje suruošė gobelenų audimo kursas, kurio vyko skautų būklo patalpose. Kursų atidarymo proga dail. Tamošaitis skaitė paskaitą apie įvairių kraštų šiuolaikinius kilimus, jų istoriją, stilių bei audimo būdus, pažymėdamas lietuvių moterų audinių tradicijas, kurias reikėtų tęsti mūsų skautėm. Po paskaitos buvo parodyta keletas šimtų kilimų skaidrės, kuriuos daugumoj buvo išaudusi dail. Tamošaitienė.

Kursus lankė su dideliu entuziazmu 34 moterys ir skautės. Kursančių tarpe buvo ne

Apie Simą Kudirką vėl rašė Bostono spauda, kalbėjo per radiją ir televiziją. The Boston Globe lapkričio 27 įsidėjo United Press International iš Maskvos žinią: Simui Kudirkai, lietuviui jūrininkui, kuris norėjo pabėgti i laisvę šokdamas i Amerikos krantų apsaugos laivą praeitais metais, atimta maisto prispirkimo privilegija dėl to, kad jis atsisakė dalyvauti politinio lavinimosi pamokose. Taip pranešęs sovietų pogrindis. Toliau sakoma, kad jo gyventoj vietoj jis busias viešai apkaltintas, kaip "nemoralus asmuo", jei jis neprisipažins esąs kriminalistas. Žinia buvo paskelbta pogrindžio laikraštelyje Samizdat.

Dr. J. Jakštui įteikta Lietuvių Katalikų Mokslo akademijos N. Anglijos židinio premija — 500 dol. Pinigus paaugojo dr. Petras Kaladė. Premija įteikta už jo studiją "Mažosios Lietuvos apgyvenimas iki 17-jo amžiaus pabaigos". Židinio nariai dr. Juozas Girnius, dr. Juozas Navickas ir Vladas Kulbokas yra paruošę spaudai po vieną naują mokslo veikalą.

Skaucų Židinys gruodžio 19, 8:30 v. ryto iki 12 val. vidurdienio Šv. Petro parapijos salėje po bažnyčia rengia kalėdinę mugę.

Lituanistinės mokyklos Kalėdų eglutė bus sausio 2 Lietuvių piliečių draugijos salėje So. Bostone.

tik bostoniečių, bet iš Brocktono, Cohasset, Hingham ir net New Jersey. Židinio vadovybė padėjo audėjom pasirūpinti audimo įrankiais ir medžiaga. Dauguma audėjų pačios pasidarė kilimų piešinius. Taip 3 vakarus dail. Tamošaitienė instrukta-vo gobelenų ir rastiųjų kilimų audimą. Dail. Tamošaičių nuomone, bostoniškės lietuviškos parodės didelio stropumo ir dar geros pažangos kilimų audime.

Kursus lankė židinietės: D. Eikienė, S. Šatienė, V. Cepienė, B. Banaitienė, R. Simonaitienė, V. Margaitienė, G. Danasienė, T. Leveckienė, I. Kalvaitienė, D. Žikienė, D. Baltienė, B. Skabeikienė, I. Nenortienė, J. Aukštikalnienė; skautės: Vilija Eikinaite, D. ir J. Vencutės, A. Dabrilaitė, kitos: E. Šikstėnaitė, Valiukonienė, I. Manomaitienė, R. Manomaitienė, Cerešienė, Rasienė, Sukienė, Alksnienė, Klabinė, Dulskienė, Šakenienė, Treinienė, Špakevičienė, Leveckaitė, Vaitaitienė, Lendraitienė, Brazienė, Kvedraitienė.

Audėjų entuziazmas buvo toks didelis, kad sutarta ateity rinktis kartą i mėnesį audimo praktikai. Reikia tikėtis, kad šis didelis būrys audėjų ateity dar padidės. Yra pramatomą ateinančią vasarą suorganizuoti savaitės kursų ir pasigilinti audimo meno jau pačioj Tamošaičių sodyboj (R. R. No. 1, Kingston, Ont. Canada), kur jie turi tam tikslui apie 10 staklių.

Kursantės yra dėkingos dail. Tamošaitiam už sudarytą galimybę daugiau pažinti audimo meną.

Dalyvė

DAIL. ADOMO GALDIKO TAPYBOS KŪRINIŲ PARODA

1971 m.
Gruodžio 11-14 d.d.

KULTŪROS ŽIDINYJE
361 Highland Blvd.
Brooklyn, N. Y.

PARODA ATIDARA: šeštadienį (gruodžio 11 d.) nuo 12 iki 9 v.v.;
Sėkmadienį nuo 10 iki 5 v.v.; Pirmadienį i antradienį nuo 4 iki 8 v.v.
OFICIALUS ATIDARYMAS: šeštadienį 4 v. Kalbės dail.-V. Vizgirda

Paroda — apžvalginio pobūdžio, apimanti dail. A. Galdiko įvairių laikotarpių kūrinius. Pajamos už parduotus paveikslius — A. Galdiko monografijai leisti. Parodą rengia ir visus atsilankyti kviečia

Lietuvių Katalikų Moterų Kultūros Draugija

Geriausia Kalėdų dovana — metinė Darbininko prenumerata. Jei Jūsų draugų ir pažįstamų tarpe kas nors dar neskaito Darbininko, tai kaip švenčių dovana užprenumeruokit Darbininką. Naujiem skaitytojams pirmų metų prenumerata tik 5 dol. Jūsų pasirinkimui asmenim bus pranešta, kad tai Jūsų kalėdinė dovana.